

Компании ▶ 9

КЗК даде зелена светлина на сделката за "Булгартабак холдинг"

Новини ▶ 4

България пак обмисля да вземе руски заем за АЕЦ "Белене"

Пари BONNIER
pari.bg

Сряда

28 септември 2011, брой 182 (5242)

USD/BGN: 1.44033

▼ -0.58%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.35790

▲ +0.59%

Българска народна банка

Sofix: 348.36

▲ +0.09%

Българска фондова борса

BG40: 115.42

▲ +1.80%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

"РУМЪНСКИ" РЕФОРМИ ЗА "ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ"

14 дни след продажбата на автомобил регистрацията на стария собственик да става невалидна това е едно от предложенията за спиране на изтичането на средства от Гаранционния фонд. Една трета от катастрофиралите чужди коли в Румъния са регистрирани в България и така милиони левове напускат страната ▶ 10

Новини ▶ 6

BULGARIA

Нов портал ще улеснява туристическата дейност в България

Пазари ▶ 11

Делът на лошите и предоговорени кредити расте по-бавно

България и Турция ▶ 14-32

Инвестициите от Турция ще нараснат, ако се реши проблемът с визите

Н. Пр. Исмаил Арамаз,
посланник на Турция в България

Печеливш
Джузепе Речи

Италианският петролен гигант ENI, чийто президент е Джузепе Речи, обяви вчера, че е възобновил добива на петрол в 15 сондажни кладенеца в либийското находище Абу Атифел, разположено на 300 км южно от Бенгази. Френската Total също съобщи, че е подновила добива след гражданската война, която спря производството и износа на черно злато, предаде Асошиейтед прес.

Губещ
Бари Залцбърг

Най-голямата консултантска и счетоводна фирма в света - американската Deloitte Touche Tohmatsu с изпълнителен директор Бари Залцбърг - беше обвинена в умишлено пропускане на измама по време на одитите си в една от най-големите частни ипотечни фирми Taylor, Bean & Whitaker Mortgage Corp. Искът е на обща стойност 7.6 млрд. USD. Deloitte сертифицирали TBW като платежоспособна компания с точни финансови отчети за всяка година от периода 2001-2008 г.

Мнения

► По темата “Петме мита около случая в Катунца”
► Защо в един вход един наемател може да бъде изгонен, ако 16 (примерно) семейства не го искат, а един Киро да не може, макар че цяло село не го иска?

Стела

► Защото наемателят е сключил договор със собственика. Този договор може да бъде прекъснат, но не можеш да накараш собственик да се изнесе. Нито пък да изселиш някого. Дори не са сравними. В единия случай напускаш кооперацията/блока, а в другия - населено място. Това противоречи на конституцията и на други свободи.

Без име

pari.bg Топ 3

1 Петме мита около случая в Катунца. За няколко дни и политици, и анализатори изрекоха редица неистини, а медиите ги подхванаха и дори започнаха да диктуват събитията.

2 Google празнува рожден ден. Интернет гигантът е основан на 4 септември 1998 г., но предпочита датата 21-ви.

3 Коментар: МВР катастрофира в Катунца. Става дума за едни обикновени мутри, за справедливия гняв на местните хора и бездействието на МВР.

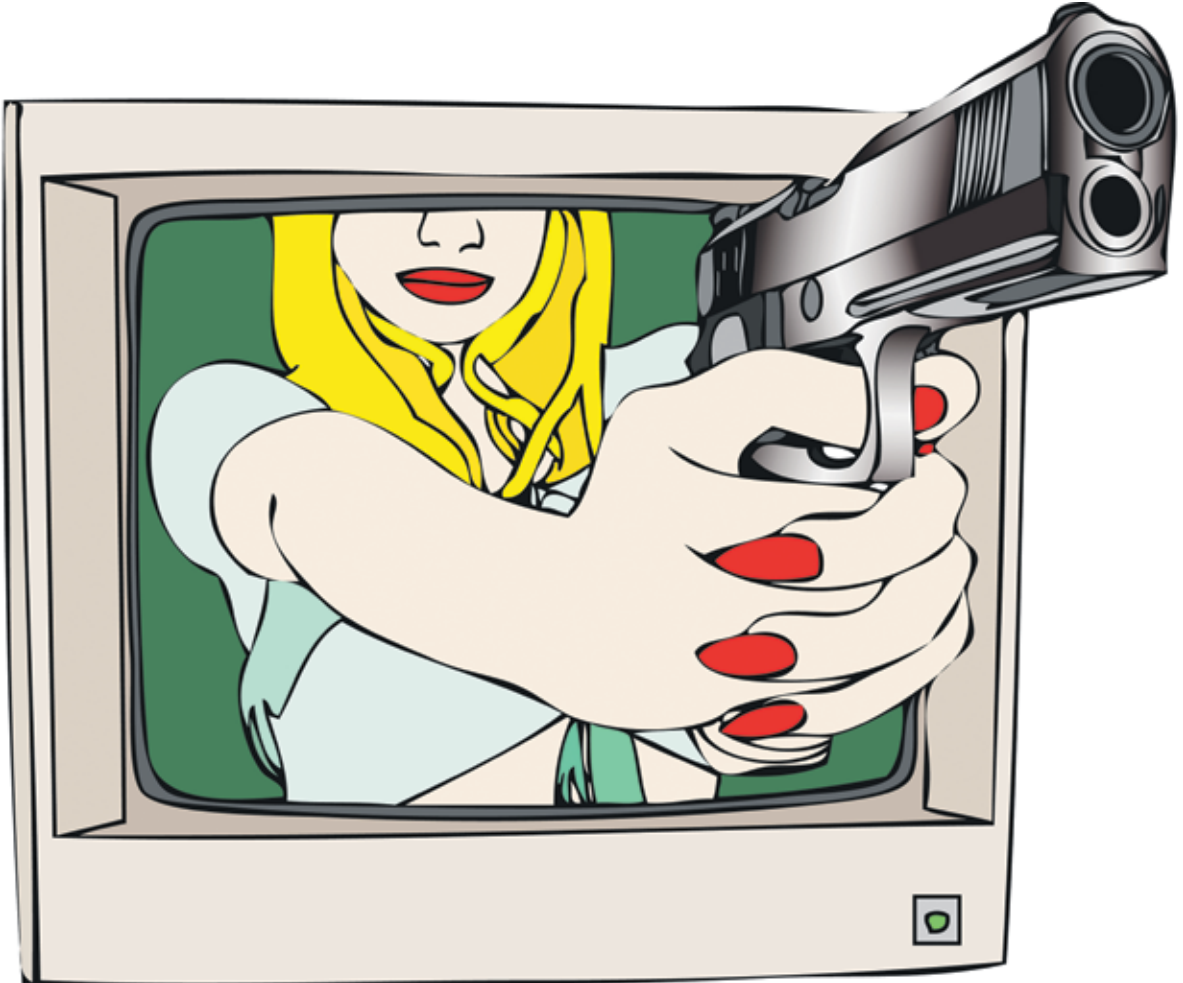
Коментар

Врагът в моя гьол

Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

”Впросът е, че “нашият” герой, в случая българската държава, се държи малко неадекватно. Обясненията може да варират от нерационално любовно заслепяване до съвсем рационално хитруване

СНИМКА SHUTTERSTOCK

България и Русия се съдят за неизплатени задължения по АЕЦ “Белене”. Когато започваха да се съдят, дори се поскараха. Но както се знае, привличането между героите в този сериал е твърде силно, за да завърши по разумен начин. Затова получава неразумен и нелогичен обрат. Впросът за взимането на руски кредит за изграждането на централата явно отново е на дневен ред, обясни енергийният министър Трайков. Това след като преди беше категорично отхвърлен като възможност (вж. стр. 4). Услужливото предложение може отново да сдобри и събере партньорите и отново да направи осъществяването на съкровената мечта възможно. Късата памет е желателна, иначе ръкопляскането ще бъде трудно.

Българското правителство и руският собственик на “Лукойл” наскоро влязоха в конфликт по много простичка причина: Компанията не беше спазила българското законодателство. Всъщност още не е. Скоро след бурния скандал затоплянето започна, а пък във вторник премиерът Борисов и президентът на руската фирма Алекперов са имали тет-а-тет среща, за която се разбра от случайно забелязали ги репортери и съдържано съобщение на “Лукойл”. Според него двамата “са се разбрали”. Изразът е циничен на фона на скорошното задочно противоречие между премиера Борисов и шефа на митниците Ваньо Танов. Според първия рафинерията ще си изпълни задълженията до края на годината, а според втория

- няма как да успее. Така че не е ясно какво са се “разбрали” вчера, но с този реверансите стават два. Нищо че историята още е далече от крайния си епизод.

В третия сериал действащо лице по стечение на обстоятелствата отново е енергийният министър. Той съобщи, че е на мнение, че е много вероятно бъдещият руски собственик на “Булгартабак” да продаде холдинга. Твърде много хора са на същото мнение и бяха на такова в продължение на цялата процедура по приватизация. Въпреки строгите критерии за инвеститора купувач властите услужливо са пропуснали да споменат, че нищо не пречи самият купувач да бъде продаден. Така че няма никаква пречка руснаците да продадат въпросната фирма

инвеститор. Това е от съспенс сериалите. Може бъдещият собственик да бъде български - от тези, дето иначе не отговарят на критериите. Ама може и съвсем да ни изненадат.

Сега и аз ще изненадам. Въпросът изобщо не е, че героите в трите истории, случили се само в един ден, са едни и същи. Въпросът е, че “нашият” герой, в случая българската държава, се държи малко неадекватно. Обясненията може да варират от нерационално любовно заслепяване до съвсем рационално хитруване. Повечето зрители предпочитат първия вариант, защото четенето между редовете изисква повече усилия. Макар че в тези случаи дори не е нужно, всичко си е казано в прав текст.

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И
РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.mousseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Нямаме конфликт с българското правителство, а само недоразбиране по сроковете и техническите трудности. Ще изпълним изцяло нашите задължения

► **Vazim Алекперов**, президент на руската „Лукойл“, за монтирането на измервателни уреди в „Нефтохим“

Число на деня**4**

► кандидати за президент са сътрудничили на Държавна сигурност. Това са Алексей Петров, Красимир Каракачанов, Венцислав Йосифов и Стефан Солаков

На ръба на бунта

Катуница нажежи обстановката в цялата страна

Главният прокурор Борис Велчев нареди МВР незабавно да арестува всеки, насаждащ етническа омраза

Главният прокурор на България Борис Велчев е изпратил указания до всички прокуратури в страната, в които се казва, че полицаите, ангажирани с охраната на масови мероприятия, трябва незабавно да задържат всеки, който насажда расова и етническа омраза. Също така прокуратурите незабавно трябва да образуват разследвания за всеки сигнал, публикация или публична изява, с които някой насажда етническа и религиозна омраза. Преписките освен това трябва да са с приоритет и да се водят в най-кратки срокове.

Така всъщност главният прокурор напомни на своите подчинени, че трябва да спазват законите на България - Наказателният кодекс предвижда както затвор, така и глоби за проповядване на етническа или религиозна омраза. Досега обаче не сме ставали свидетели на прилагането на този текст.

Протести, прераснали в погроми Разпорежданията на Борис Велчев са заради „за-

честилите масови прояви на граждани, съпътствани от нарушения на обществен ред и публично говорене с езика на омразата”. Или, казано иначе - заради масовите протести от понеделник вечер в почти цялата страна, които прераснаха в погроми.

Хиляди младежи, основно такива с бръснати глави, излязоха по улиците, за да протестират срещу случката в Катуница. На много места в страната обаче се стигна до сблъсъци между агресивни участници в протестите и полицията, както и до вандализъм по улиците, включително и в София, където близо 2000 души се събраха пред парламента. Те скандираха обидни лозунги както срещу етническите малцинства, така и срещу премиера Бойко Борисов.

Главният секретар на МВР Калин Георгиев обаче предпочете да определи ситуацията не като бунтове, а като „мирни протести, които ескалираха в нещо друго”.

Мерку и декларации Междувременно президентът Георги Първанов реши да свика заседание на Консултативния съвет за национална сигурност (КСНС) по темата, което ще се проведе на 1 октомври, а Съветът за електронни медии се събуди от летаргията

► На протеста в София в понеделник вечер, който приключи със сблъсъци и вандализъм, присъства и лидерът на партия „Атака” Волен Сидеров, който опита да дирижира движението и действията на част от протестиращите

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

” **Незабавно да се задържа всеки, който насажда расова и етническа омраза. За всеки такъв сигнал, публикация или публична изява веднага да се образуват разследвания с приоритет и най-кратки срокове**

Из указанията на главния прокурор Борис Велчев

си и публикува декларация, в която препоръчва на медиите да не дават трибуна на агресията и ожесточеността, да проявяват „сдържаност и човешка загриженост при отразяването на събитията, свързани с Катуница и последвалите протести”.

Продължава да нараства и тревогата на неправителствения сектор, наблюдатели и анализатори, че реакциите срещу убийството в Катуница се превръщат в системен погром и разрушителна тенденция. Пловдивският окръжен съд наложи мярка „задържане под стража” за шофьора на буса, който премаза 19-годишния младеж в Катуница, но това сякаш не помага напрежението да спадне.

Ани Коджаиванова

” **В страната нямаше бунтове. Имаше мирни протести, които ескалираха в нещо друго**

Калин Георгиев,
главен секретар на МВР

” **Тези, които считат, че трябва да правят циганите на сапун или да гонят турците от България, да си понесат своята политическа отговорност след това**

Бойко Борисов,
министър-председател

**потребителски
Кредит****ВНОСКА**

Потребителски кредит за обединение на задължения

Сега с възможност за допълнителна сума в брой

**АТРАКТИВНИ УСЛОВИЯ
ПО ПОТРЕБИТЕЛСКИ
КРЕДИТИ**

- Една месечна вноска в една банка
- Валута – лева и евро

ГПР е 14,29% за потребителски кредит за обединение на задължения, в размер на 8 900 лв., за срок от 84 м., с променлива годишна лихва 11,75% – при превод на работна заплата и поръчител и включени: такса при кандигатстване 40 лв.; такса за отпускане на кредит и комисиона за клиентско обслужване – 2,95% събира се еднократно върху размера на усвоената сума; месечна такса за обслужване на разплащателната сметка – 2,50 лв. Общата дължима сума по кредита е 13 609,99 лв., месечната вноска е 155,92 лв. Повече информация на www.postbank.bg

20 **Postbank**
години въдъжновени от вас

Член на **Eurobank EFG** Груп

www.postbank.bg

Правното име на Пощенска банка е Юробанк И Еф Жи България АД

0800 18 000

България пак обмисля да вземе руски заем за АЕЦ "Белене"

Повече от година и половина, след като категорично отказа руските 2 млрд. EUR за атомната централа, в правителството темата отново е на дневен ред

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Българското правителство отново обмисля възможността финансирането на АЕЦ "Белене" да бъде с руски кредит. Това съобщи енергийният министър Трайчо Трайков. Обратът в позицията на управляващите идва година и половина, след като проектът беше пред замразяване именно заради липсата на европейско финансиране, каквото и досега няма. Заедно с това Трайков каза, че България

е изпратила искане за удължаване на споразумението за централата до края на януари, като в този период да протекат преговорите между двете страни. По думите му не е проблем, че междувременно има заведени срещуположни искове в арбитража в Париж.

Без избор или съзнателен избор
Предложението на Москва да отпусне 2 млрд. EUR

кредит за изграждането на АЕЦ "Белене" неформално се споменава повече от 2 години, но в началото на миналата руският енергиен министър Сергей Шматко официално отправи оферта към правителството. Малко по-късно и след натиск от страна на Европейската комисия обаче премиерът Бойко Борисов обяви, че централата няма да бъде построена, ако не бъде намерен европейски стра-

тегически инвеститор. И досега не е известно да има заявен подобен интерес. В края на миналата година правителството се опита да промоцира две чужди компании като потенциални инвеститори. Оказа се обаче, че финландската "Фортум" ще придобие 1% от проекта срещу предоставяне на ноу-хау, а френската "Алтран технолоджис" само е показвала интерес, отново за 1%,

и то непотвърден досега. Междувременно версията за отказа от руски пари продължаваше.

Изказването на министър Трайков е абсолютен обрат спрямо досега декларираната позиция. По думите му страната е готова да приеме руски пари, но това зависи от условията на кредита. "Знаете, че руската страна предлага да предостави част от това финансиране, затова основните разговори са концентрирани главно върху финансовите условия на този ресурс", обясни Трайков.

Нажежгата умира последна

От думите на енергийния министър се разбра още, че анализът на избрания през пролетта финансов консултант за АЕЦ "Белене" - британската банка HSBC, вече е готов. Експертите трябваше да кажат, дали проектът е икономически изгоден. Според обяснението на Трайков, за да бъде такъв, той ще трябва да се разработва допълнително. "Дават надежда, че може да се работи за превръщането на проекта в печеливш, но разликата между печеливш и губещ е много тънка и трябва да се договаря много внимателно", обясни Трайков. Повече подробности от анализа, срокът за който беше през август, не са известни, нито каква е конкретната оценка на консултанта. HSBC трябваше да изчис-

ли и евентуалната цена на централата. Споровете между България и Русия се въртят покрай сумата от около 6 млрд. EUR, но наскоро експертен анализ на Института за пазарна икономика показва, че тя би била над 11 млрд. EUR заедно с прилежащата инфраструктура и свързването към мрежата.

Дружбата продължава

Паралелно с тези новини Трайков съобщи още, че България е поискала от Русия удължаване на споразумението за АЕЦ "Белене", което изтича в края на този месец, до края на януари. През този период двете страни трябва да продължат преговорите. "Независимо от взаимните искове, които НЕК и "Атомстройекспорт" си разменят по международните съдилища, разговорите в работната група и в момента текат", допълни министърът. Въпросните съдебни спорове започнаха, след като Русия внесе иск заради неспазен срок на плащане от страна на България. Последва и контраиск. Действията обаче съвпаднаха с неизпълнението на друг ангажимент, който струва поста на бившия директор на НЕК Крадимир Първанов. Той беше договорил срок за подписване на окончателния договор за АЕЦ "Белене", който не беше спазен.

Филипа Рагуинова

Последно - газът поскъпва с 6.67% от октомври

"Булгаргаз" обвини енергийния регулатор, че се меси в договорните отношения на компанията с клиентите й

С 6.67% поскъпва природният газ от 1 октомври. Това беше окончателното решение на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) след проведените вчера открито заседание и консултативен съвет.

Следобедна изненада

Въпреки че първоначалните прогнози на комисията бяха газът да поскъпне с 8.6%, те не се сбъднаха. По-рано прер деня, докато все още окончателното

поскъпване на горивото не беше известно, изпълнителният директор на обществения доставчик "Булгаргаз" Димитър Гогов за пореден път изрази несъгласие с определяните от ДКЕВР цени.

Вечният спор

Един от мотивите на ДКЕВР за по-малкото поскъпване беше констатацията, че "Булгаргаз" е завишила очакванията си за потреблението на природен газ през зимния период. Гогов обаче обвини енергийния регулатор, че не зачита договорните отношения на дружеството с неговите доставчици. Шефът на "Булгаргаз" критикува решението на експертите от комисията да намалят очакваните количества към потребителите с 92 млн. куб. м.

Недовзетият приход - минимален

"В поскъпването на природния газ са отчетени всички обстоятелства, които са налице към този момент, и главно цената на местния добив", коментира вчера Семерджиев. Той припомни, че ръстът за четвъртото тримесечие е далеч под увеличението на котировките на алтернативните горива, което е малко над 10%. "Това стана благодарение на промяна в схемите, по които се формира цената на "Булгаргаз" заедно с природния газ в газохранилището и по-ниската цена от местния добив, както и в начина, по който според нас дружеството би могло да купува от доставчиците газ." Така Семерджиев обясни как е било потиснато поскъпването. Той

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

уточни, че дружеството има минимален недовзет приход, който по сметки на енергийния регулатор е под 3 млн. лв. "Ако "Булгаргаз" има проблеми с недовзетия

приход, имаме действащо законодателство, което ще даде възможност той да се отрази в следващо тримесечие или следващ период", припомни шефът

на ДКЕВР. Той уточни, че е определена търговска надценка (приходите, с които "Булгаргаз" осигурява дейността си) в размер 1.26%. **П**

CITROËN C5 ПО-ДОСТЪПЕН ОТ ВСЯКОГА

CITROËN C5 ATTRACTION
VTi 120 к.с. за **34 500** лв.

CITROËN C5 ATTRACTION
HDI 112 к.с. за **36 500** лв.

CITROËN предпочита TOTAL.

Моделите са илюстративни. Смесен разход на гориво (л/100км)/ емисии CO₂ (г/км): Citroën C5 VTi 120: 6,2 /144; C5 HDI 112: 5,0 /129.

CITROËN C5 ATTRACTION включва: ABS, AFU, ESP, 6 въздушни възглавници + 1 за коленете на водача, климатроник, CD MP3, регулатор и ограничител на скоростта, предни и задни ел. стъкла, ел. регулируеми и отопляеми огледала за обратно виждане, кожен волан с неподвижна централна конзола, цвят металик. Посочените цени са в лева с ДДС.

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

CITROËN

20 ГОДИНИ АВТОМОТОР
КОРПОРАЦИЯ

Център Citroën - Божурище: бул. Европа 157, 02/ 80 222 21, 80 222 20; Център Дианабад: ул. Тинтява 5А, 02/ 971 51 04; Автосалон: ул. Опълченска, бл. 42А, 02/ 931 12 18; Автомотор Пловдив: 032/ 90 90 40; Автомотор Варна: 052/ 599 333; Кооперация Аутомотор Варна: 052/ 500 509; Русе: 082/ 860 001; Бургас Авто: 056/ 813 815; Габрово: 066/ 80 60 89; Бургас Фулда България: 056/ 563 141; Благоевград: 073/ 885 678; В. Търново: 062/ 602 428; Сливен: 044/ 666 789; Плевен - Авто: 064/ 844 017; Елмира Плевен: 064/ 819 988; Ст. Загора: 042/ 661 330; Шумен: 054/ 83 06 46; Пазарджик: 034/ 420 242; Инкотар: 02/ 945 44 30; Видин: 094/ 690 81 15; Добрич: 058/ 550 832; Смолян: 0301/ 63 272; RENT A CAR: 02/ 80 22 274

ПЪТНАПОМОЩ 7/7 дни - 24/24 часа. Тел.: 0899820082; 080012120

Нов портал ще улеснява туристическата дейност в България

Туристическият сектор отбелязва ръст въпреки трудностите

На Световния ден на туризма, 27 септември, беше представен обновеният официален туристически портал на България - bulgariatravel.org. Проектът за мултимедийен каталог на туристическите обекти в страната е осъществен с финансиране от 1.46 млн. лв. без ДДС по Оперативна програма "Регионално развитие" от консорциума "България травъл 2010". Новият портал включва голямо количество информация за 450 туристически обекта, 5000 снимки, видеопрезентации и интерактивна карта. Достъпен е на 9 езика, включително арабски и иврит, като има и версии за хора с увреждания за мобилни телефони.

Приходите растат

Приходите от международен туризъм са се увеличили с 5.2% и от началото на годината до края на юли са достигнали 1.544 млрд. EUR, съобщи заместник-министърът на икономиката, енергетиката и туризма Иво Маринов на съвместна пресконференция с браншовите организации от туристическия бизнес. Той изтъкна, че се запазва ръстът на основните за страната туристически пазари, като германските туристи са се увеличили с 10%, а руските - с 20%.

Ръст има и на туристите от Украйна и Израел, както и на пазарите с по-малък дял - Молдова, Сърбия и Македония.

Представителите на туристическия бизнес обявиха, че засега перспективите за зимния сезон също са добри, като резервациите в един от основните пазари - Великобритания, отчитат ръст от 5%. Все още не е ясно как ще се отрази на зимния туризъм кризата с руските туристи, тъй като там резервациите започват да се правят след средата на октомври.

Механизмът работи

От браншовите организации изтъкнаха, че при случаи като този с "Алма Тур" и руските туристи отговорност носи компанията, която има подписан договор с клиентите. Според Донка Соколова, председател на Българската асоциация на туристическите агенции, в случая гаранционният фонд, предвиден от закона, се е задействал за 24 часа, което показва, че механизмът работи добре. От бранша обаче предлагат застраховката професионална отговорност в туризма да стане процент от оборота на фирмите. В този случай оборотът трябва да се контролира или чрез клетвена декларация, или

► Иво Маринов (в средата) и ръководствата на браншови организации в туризма представиха данни за летния сезон и предложения за подобряване на законодателството

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

чрез заверка от одита. В момента наредбите предвиждат, че при оборот над 1 млн. лв. застраховката да е 200 000 лв.

Не всичко е розово

Докато по Черноморието

хотелите отчитат ръст, в София и вътрешността на страната са на червено, заяви Благой Рагин, председател на Българската ресторантьорска и хотелиерска асоциация. Председателят на Софийския

туристически район Витан Иванов съобщи, че има срив от 30% в работата на бизнес хотелите в София, като заетостта през първите 9 месеца на годината е била едва 22%. Според бизнеса причината за това

е драстичното намаление на чуждестранните инвестиции. Заради намалените си доходи софийските хотелиери ще настояват пред общината туристическият данък да бъде намален.

Филип Буров

МКБ Юнионбанк:

Ръстът на БВП през 2012 г. ще е 3%

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Заплатите ще бъдат увеличени с 10 на сто

Българската икономика ще отбележи ръст на БВП от около 3% през 2012 г., пише в анализ на МКБ Юнионбанк. Основен негов двигател ще продължи да бъде износьт, но положителна роля вече ще оказват и постепенно увеличаващите се инвестиции в основен капитал, и крайното потребление. По-съществено ускоряване на растежа до 4-4.5% може да се наблюдава след 2014 г. като част от очакваната глобална тенденция на икономическо оживление. Това ще доведе до по-значим ръст на инвестициите, по-трайно нарастване на доходите и по-високо потребление.

Безработицата ще намалява

Умереният икономически растеж през тази и след-

ващата година няма да се окаже достатъчен, за да свие съществено безработицата. Очаква се тя да се понижи до 8.9% през 2012 г. (съгласно методиката за изчисления на Агенцията по заетостта). "Инфлацията в страната се очаква леко да успее своя ръст, но да се задържи над средната за ЕС, на нива около 3.5-4% през тази и следващата година", пише в анализа.

Заплатите ще се увеличават

От МКБ Юнионбанк очак-

ват ръстът на средната работна заплата да се увеличава. За тази година той ще е 8% спрямо 2010 г., а през 2012 г. - 10%.

Причината за това ще бъдат отложеното увеличение в някои сектори през изминалите 2 години, повишената производителност на труда - резултат от съкращенията и по-доброто развитие на икономиката.

Чуждестранните инвестиции обаче ще останат значително по-малко от предкризисните години. ■

8.9 3.5

► процента е очакваната безработица през 2012 г.

► процента ще бъде инфлацията през следващата година според анализа

ЛЕКОТОВАРНИ АВТОМОБИЛИ RENAULT. НЕУМОРНИ ОТ 1901.

KANGOO

MASTER

TRAFIC

ПРАДЯДО ИМ
ИЗЧЕРПАН

www.renault.bg

ИСКАТЕ ЛИ ДА РАБОТИТЕ С НАЙ-ДОБРИТЕ?

Лекотоварните автомобили на Renault са номер едно по продажби в Европа с над 4 милиона потребители. А сега те могат да работят неуморно за вас и с изгодните условия на Renault Leasing. Открийте ги на щанда на Renault на Международния технически панаир в Пловдив от 25.09. до 01.10.2011 г.

Renault препоръчва

София: АЛИАНС АУТО МЛАДОСТ, 02/975 70 80; АУТО ФРАНС 3000, 02/919 87 77; ЕСПАСАУТО, 02/937 60 200; **Пловдив:** АУТО ТАШЕВ, 032/62 85 81; ОМНИКАР АУТО, 032/39 22 22; **Варна:** АУТО ЕКСПРЕС, 052/50 03 69; АЛИАНС АУТО ВАРНА, 052/505 035; **Бургас:** ОМНИКАР АУТО, 056/52 43 43; **Благоевград:** ТРАЯНА АУТО, 073/83 23 21; **Велико Търново:** ЕСПАСАУТО ВЕЛИКО ТЪРНОВО, 062/54 42 00; **Враца:** ТИТ, 092/64 25 52; **Монтана:** НАЙД, 096/30 61 98; **Пазарджик:** ТРАЯНА АУТО, 034/44 37 53; **Плевен:** КРОНОСТ, 064/83 55 18; **Русе:** СТИБИС, 082/82 50 66; **Стара Загора:** ФУЛДА СТАРА ЗАГОРА, 042/28 01 10; **Хасково:** ФУЛДА ХАСКОВО, 038/60 42 11

Папандреу увери Меркел, че Гърция може да излезе от кризата

Гръцкият премиер обеща, че страната му ще изпълни поетите ангажименти към международните кредитори

Гръцкият министър-председател Георгиос Папандреу отправи молба към лидерите на бизнеса в Германия да подпомогнат страната му за излизането от настоящата дългова криза. Той обяви, че това няма да бъде инвестиция в покриването на стари провали, а в бъдещ успех. Папандреу беше на посещение в Германия, където се срещна с германския канцлер Ангела Меркел, за да обсъдят напредъка на страната в справяне с бюджетния дефицит. По думите му Гърция е положила „свръхчовешки“ усилия да се справи с кризата и да понижи нивото на дълга. Той обеща, че Гърция ще изпълни поетите ангажименти към своите международни кредитори. Според него би трябвало да има разширяване на Европейския спасителен фонд.

Критику за публичния сектор

Настоящата дългова криза предоставя уникална възможност за предприемане на важни реформи, от които Гърция се нуждае, за да бъде отново конкурентна, каза гръцкият премиер. Той направи паралел с обединяването на Германия и говори за „възраждане на нацията“. „Вашата роля може да бъде от решаващо значение“, каза той пред представителите на бизнеса и обясни, че през 2010 г. в Гърция се наблюдава най-голямата фискална консолидация само за една година (от всички страни в еврозоната) и намаляване на бюджетния дефицит с 5%. Папандреу обяви, че през 2012 г. очаква страната му да има бюджетен

СНИМКИ BLOOMBERG

” Всички желаят укрепването на Гърция

Ангела Меркел,
канцлер на Германия

” Искам да инвестирате в Гърция, която се променя

Георгиос Папандреу,
премиер на Гърция

► Гръцкият премиер Георгиос Папандреу пристигна вчера в Берлин, където се срещна с германския канцлер Ангела Меркел, за да обсъдят гръцката антикризисна програма и икономическото развитие в еврозоната

излишък.

Публичният сектор в Гърция е „основна пречка пред растежа, но много скоро това няма да бъде проблем“. „Ние ще се борим, за да тръгнем отново към растеж и напредък“, добави Папандреу. Меркел от своя страна обяви, че уважава това, което Гърция е постигнала по отношение на структурни промени. Тя подчерта, че всички желаят укрепването на Гърция.

Решението за следващия транш

Посещението на Папандреу

е свързано с решението дали да бъде отпуснат новият транш на финансовата помощ за Гърция. Европейската комисия, Европейската централна банка и Международният валутен фонд през тази седмица ще проверят напредъка на Атина по отношение на намаляване на дълга. Те трябва да вземат решение дали да отпуснат последния транш от спасителното финансиране, от което Гърция се нуждае, за да се справи с кризата. В навечерието на посещението гръцкият финансов министър Евангелос

Венизелос обяви, че страната му ще получи средствата през следващия месец. За Папандреу е важно също да наблюдава развитието на въпроса с увеличаване на правомощията на спасителния фонд на еврозоната. Настроението в Германия се възприема като гарант за позицията на целия блок.

Без нови стимули и еврооблигации

Германският канцлер Ангела Меркел посочи пред бизнес лидерите, че нови финансови стимули няма да подпомогнат справя-

нето с дълговата криза. „Необходимо е да комбинираме икономически растеж със стабилни публични финанси. Идеята, че трябва да подпомогнете растежа чрез създаване на по-голям дълг, е погрешна. Напълно убедена съм в това“, допълни Меркел. Тя отхвърли идеята за еврооблигации, като посочи, че това би обединило дълга в еврозоната.

Единен план

Европейските лидери се опитват да постигнат споразумение за всеоб-

ватен план за решаване на проблема с дълговете в еврозоната завинаги и за всички. Лидерите на Г-20 се събраха през уикенда, за да обсъдят най-добрите варианти, но представители на ЕС подчертаха, че не е постигнато споразумение за такъв план. Сред идеите за справяне с проблема в Гърция са понижаване на държавния дълг на страната на 50%, подсилване на европейските банки, които може да пострадат заради дълговите облигации, и увеличаване на спасителния фонд на еврозоната. **П**

” Инспекторите, които са представители на международните кредитори на Гърция, ще се върнат в Атина тази седмица и страната ще получи транша от 8 млрд. EUR, от който се нуждае, за да избегне фалит следващия месец. Премиерът Георгиос Папандреу ще изпрати на екипа от така наречената тройка от Европейския съюз, Европейската централна банка и Международния валутен фонд писмо, в което са описани новите мерки за икономии. Тройката поиска писмени гаранции от Атина, че ще предприеме стъпки за финансова консолидация и ще изпълни целите, записани в споразумението за отпускането на спасителната помощ от 110 млрд. EUR. Финансовите министри от еврозоната след това ще обсъдят и ще разрешат отпускането на транша. Траншът ще пристигне „навреме“, а парламентът ще гласува последните реформи до края на октомври.

► Евангелос Венизелос, финансов министър на Гърция

0.09%

► **нарасна индексът на сините чипове Sofix при вчерашната търговия на Българската фондова борса. Стойността му достигна 348.36 пункта спрямо 348.05 предходния ден**

КЗК каза "да" на сделката за "Булгартабак холдинг"

Министърът на икономиката прогнозира предстояща препродажба на дружеството купувач "БТ Инвест"

Последната пречка пред финализирането на продажбата на "Булгартабак холдинг" отпадна, след като Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) даде зелена светлина на сделката. Регистрираното в Австрия дружество "БТ Инвест" ГмбХ ще придобие държавните 79.83% от акциите на компанията срещу 100.1 млн. EUR. Досега дружеството е превело 20 млн. EUR от цената.

Крайният собственик на купувача е ВТБ Банк, в която мажоритарен акционер е руското правителство. Кой обаче реално стои зад сделката, остава загадка, въпреки че преди време бившият икономически министър Николай Василев коментира за в. "Пари", че със сигурност това е "знакова фигура". Сегашният му наследник Трайчо Трайков пък прогнозира предстояща препродажба на дружеството купувач.

Решението

Анализът на КЗК показва, че придобиването на пряк контрол от страна на "БТ Инвест" върху "Булгартабак" и на непряк контрол върху дъщерните предприятия на холдинга не застрашава свободната конкуренция. Купувачът не осъществява стопанска дейност на едни и същи пазари с "Булгартабак", нито контролира дружества от тютюневия сектор, посочиха от антиitrustовото ведомство. Затова не се очаква промяна на пазарното положение на страните преди и след концентрацията и сделката може да се осъществи.

Вероятна препродажба

"БТ Инвест" остана единственият кандидат за тютюневия холдинг, след като в началото на август другият

закупил тръжната документация потенциален купувач - British American Tobacco, се оттегли от надпреварата. Фактът, че "БТ Инвест" е финансов, а не стратегически инвеститор, предполага с голяма вероятност предстояща препродажба. "Това може да се случи всеки момент, защото има ограничения за препродажбата на акции на "Булгартабак", но няма такива върху акциите на компанията, която притежава "Булгартабак", коментира пред Нова телевизия министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. Според него със сигурност предстоят трансформации на компанията купувач на мажоритарния дял в "Булгартабак холдинг".

Дълъг списък

Аргумент в тази посока е и дългият списък на собствеността на компанията. Регистрираното в Австрия дружество "БТ Инвест" ГмбХ е еднолична собственост на кипърското "ВТБ Капитал ПЕ Инвестмънт". То от своя страна се контролира от "ВТБ Капитал Прайвит Екуити Холдинг АГ", което е регистрирано в швейцарския кантон Цуг и се притежава от руското "ВТБ Капитал Холдинг" ЗАО. Последното

дружество е част от групата ВТБ Банк ОАО, в която руското правителство държи 75.50% от капитала чрез Федералната агенция за управление на държавно имущество.

"Прилична" сделка

Трайков отказа да коментира твърденията, че зад купувачите стоят инвеститори, свързани с изпълнителния директор на Корпоративна търговска банка (КТБ) Цветан Василев и депутатата от ДПС Делян Пеевски. По данни от Търговския регистър КТБ притежава 8.11% от "Булгартабак".

Министърът определи сделката като "прилична" и сподели, че е доволен от нея. "Изтеглихме ликвидност от компанията, всичко, което аз можех да направя, съм го направил", уточни Трайков. В края на юни общото събрание на холдинга реши да разпреди близо 53 млн. лв. дивидент от печалбата за 2010 г. и за минали години. По думите на Трайков работата на държавата е да се занимава с регулации и да ограничава тютюнопушенето, а не да се ангажира с непристъпни дейности като производството на цигари.

Изглед Филупова

„Ясно е кой купи "Булгартабак" и това е "БТ Инвест". Дали това ще остане фирмата, която дългосрочно ще се ангажира с "Булгартабак", моята лична прогноза е "не". Със сигурност ще видим трансформация на компанията собственик

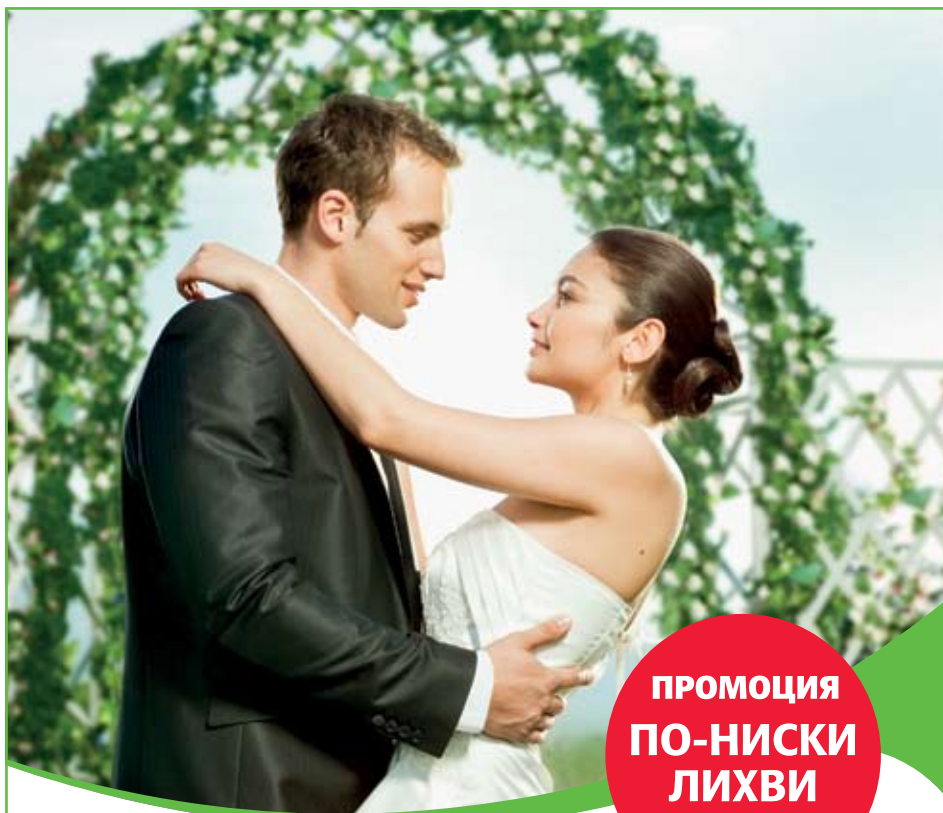
Трайчо Трайков,
министър на икономиката,
енергетиката и туризма

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

► **Продажбата на "Булгартабак" на "БТ Инвест" няма да наруши свободната конкуренция на пазара, реши КЗК**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

**ПРОМОЦИЯ
ПО-НИСКИ
ЛИХВИ**

до 31.10.2011г. вкл.

За всяко ново начало

Потребителски кредити от Банка ДСК

- До 35 000 лева/ 17 500 евро
- Срок на издължаване до 10 години
- Възможност за договаряне на гратисен период

Промоцията важи за новоразрешени кредити в лева и евро при превод на работна заплата или пенсия, включително индивидуален превод.

За повече информация: www.dskbank.bg • Call center: 0700 10 375, *BDSK(*2375), както и във всички поделения на Банка ДСК.

банка ДСК
60 години доверието е взаимно

Потребителски кредити

„Румънски“ реформи за „Гражданска отговорност“

Застрахователите очакват няколко законови промени да спрат изтичането на Гаранционния фонд

Заради „автомобилния туризъм“ Гаранционният фонд за „Гражданска отговорност“ и българските застрахователи дължат обезщетения, които практически източват капитала от страната. Това заяви Борислав Богоев, заместник-председател на Комисията за финансов надзор (КФН), ръководител на управление „Застрахователен надзор“, на конференция по проблемите на автомобилното застраховане в Румъния и България. Затова компаниите от сектора очакват няколко предложени промени в закони да спрат изтичането на средства извън страната.

Вратичките
При т.нар. „автомобилен туризъм“ регистрирани в България коли се управляват от румънски граждани на територията на Румъния. При настъпване на пътнотранспортно произшествие и липса на застраховка претенциите са към България. „Изтичат сериозни суми от Гаранционния фонд и застрахователните компании“, каза Богоев. Обезщетенията при щета се

изплащат от Гаранционния фонд, тъй като автомобилите на територията на Румъния са най-често с платена само първа такса по застраховката „Гражданска отговорност“ и нямат валидна полица. Друг механизъм, чрез който се източва Гаранционният фонд в чужбина, е карането на автомобил с пълномощно от собственик или пък регистриране на фирма в България, чиято дейност е единствено да държи коли на свое име.

Защо това не е добре
Вратички в българското законодателство, ниските данъци и такси, както и сравнително евтините премии за „Гражданска отговорност“ са основните причини за използване на български номера при шофиране в чужбина. В Румъния например премията и обезщетенията по „Гражданска отговорност“ са два пъти по-високи, съобщиха участници в конференцията. „Източването“ на средства от Гаранционния фонд ще се отрази на застрахователния пазар у нас, като с увелича-

ването на проблемите може да доведе до нужда от компенсирането им. Такава компенсация се реализира чрез посъпване на полицата по „Гражданска отговорност“. Коста Чолаков, заместник-председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи и изпълнителен директор на „Интерамерикан България“, дефинира като причини за казуса пропуски в законодателството, липсата на обмен на информация, високите такси в Румъния за пререгистриране и липсата на контролни механизми. Според генералния директор на Надзорната комисия по застраховане в Румъния Мона Куку за първите шест месеца на годината са станали 5190 произшествия в страната на коли с чужди регистрации. 35% от тях - около 1798 - са с български номера. Сравнено със същия период на миналата година, тя посочи, че ръстът е 31%.

Какво може да се направи
Според Борислав Богоев автотуризмът е проблем на българската страна и справянето със ситуацията трябва да дойде от българските власти. Коста Чолаков изброи мерките, които трябва да се предприемат. Една от законодателните промени е - ако до 14 дни след покупката на кола регистрацията не е вписана с местожителството на новия собственик, тя да става невалидна. Тази промяна е иницирана от МВР и в момента се обсъжда. Не е сигурно дали подобна мярка ще бъде достатъчно ефек-

14 дни да стане срокът за пререгистриране на кола след покупко-продажба

65% е делът на автомобилното застраховане в Румъния

35% от катастрофите на коли с чужда регистрация в Румъния са български за първите шест месеца на годината

С този проблем се сблъскваме през последните три-четири години. В последните 12 месеца обаче положението е най-сериозно

Борислав Богоев, зам.-председател на КФН, ръководител на управление „Застрахователен надзор“

тивна, защото приемането на наредбата е възможно да засили случаите с регистрирани стотици коли на имената на български граждани. Такъв е и случаят с лице в Северозападна България, което има на свое име 720 автомобила. Също така по-

лезни ще бъдат изменения в Закона за местните данъци и такси, чрез които да се уреди събирането на таксите да се извършва от населеното място, където колата се управлява най-често. Проблемът с автомобилния туризъм се наблюдава основ-

но в съседна Румъния. Константин Велев, член на УС на Асоциацията на застрахователите и изпълнителен директор на „Дженерали“, обаче допълни, че има сходни случаи и в Гърция и се очакват и в Сърбия.

ЗАПОВЕД НА НАЧАЛНИКА НА ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ 17.09.2011г. № 939 София
Съдържание: Относно провеждане на търг за отдаване под наем на свободно помещение - публична държавна собственост във ВМА - София
На основание чл. 16, ал.2, вр. чл. 19, ал.1 от Закона за държавната собственост, чл. 13, ал.1 и ал.5, вр. чл. 51 от Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, чл. 47 от Правилник за устройството и дейността на Военномедицинската академия, и във връзка с подобряване здравното обслужване на пациентите, придружаващите ги лица и служителите на ВМА - София,
ЗАПОВЯДВАМ: 1. Откривам процедура по провеждане на търг с тайно наддаване за отдаване под наем, по реда на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, на помещение - публична държавна собственост, предоставено за управление на Военномедицинската академия, с обща площ 48,30 кв.м., намиращо се в основния корпус на ВМА - МБАЛ - София, бул. "Г.Софийски" № 3, на минус първи етаж, северно изложение. 2. Помещението се отдава под наем за кафене. 3. Помещението се отдава под наем заедно с припадащите се части от общите части, включително санитарни възли. 4. Помещението се отдава под наем при първоначална наемна цена от 860,71 лв. (осемстотин и шестдесет 0,71 лева) без вкл. ДДС месечно. 5. В наемната цена не се включват консумативните разходи за електроенергия, топлоенергия, ВиК, телефон и охрана, свързани с използването на помещението. 6. Помещението се отдава под наем без движими вещи (оборудване). 7. Помещението се отдава под наем за срок от 5 (пет) години. 8. 9. Определям депозитната вноска за участие в търга в размер на 10 % /десет процента/ от първоначалната тръжна цена. 10. Ослед на помещението, предмет на търга, може да бъде извършван от кандидат-участниците в него от 26.09.2011г. до 25.10.2011г., между 9.00 и 14.00 часа всеки присъствен ден. 11. Тръжната документация може да се закупува от касата на ВМА-София срещу сумата от 100 /сто/ лева от 26.09.2011г. до 25.10.2011г., между 9.00 и 14.00 часа всеки присъствен ден. 12. Заявленията за участие да се подават в деловодството на ВМА-София, заедно с другите документи съгласно изискванията на тръжната документация, в срок от 27.09.2011г. до 26.10. 2011г., от 9.00 до 14.00 часа. 13. Търгът за отдаване под наем на помещението, подробно описано в т. 1 от настоящата заповед да бъде проведен на 27.10.2011г., в сградата на ВМА-София, ул."Г.Софийски" № 3, зала 10 от 10.00 часа. 14. В случай, че в срока, определен за подаване на документите не постъпи нито едно заявление или постъпните заявления не отговарят на предварително обявените условия, повторен търг за отдаване под наем на помещението, описано в т. 1 от настоящата заповед, да бъде проведен на 28.11.2011г. в сградата на ВМА-София, ул."Г.Софийски" № 3, зала 10 от 10.00 часа. 15. 16.
НАЧАЛНИК НА ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР ПРОФЕСОР _/п/____/ТОНЕВ/, ДМ

Ръст в животозастраховането извади целия сектор на плюс

Премиите в общото застраховане продължават да се свиват и в края на юли

Застрахователният пазар у нас отчете повишение с 0.2% към края на юли според статистиката на Комисията за финансов надзор. За отчетния период събраните премии са 937.6 млн. лв. От тях 790 млн. лв. са в общото застраховане и 147 млн. лв. са отчетени в животозастраховането. Отчита се 0.5% спад в общото застраховане, сравнено със същия период на миналата година, и ръст почти 4% в животозастраховането.

Задължителните застраховки
Задължителните автомобилни застраховки имат най-голям дял в агрегирания портфейл на застрахователите. "Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС" има дял 38.8%, "Автокаско" - 33%. Общо автозастраховането има 71.8% от целия премиен приход в сектора. Премиите по "Гражданска отговорност" са нараснали с над 14% за година, достигайки 306.6 млн. лв. В момента под 80% от регистрираните автомобили имат задължителната полица при изискване

на ЕС да бъде 90%. По обем следват имуществените застраховки "Пожар и природни бедствия" и "Други щети на имущество", които заемат 17.9% от общия премиен приход. Този тип застраховки често се изискват при теглене на ипотечни кредити. Специалисти в бранша прогнозираят, че до края на годината полицата по "Гражданска отговорност" ще посъпне. Вдигането на цената е обвързано с икономическите условия и пазара у нас и се очаква да бъде от 8 до 12%.

Животозастраховане
От КФН посочват, че уве-

личението на премиения приход е най-голямо при "Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на МПС", "Злополука" и "Товари по време на превоз". При животозастраховането към края на юли 2011 г. най-голям дял има застраховката "Живот и рента". Отчетените приходи са 109 млн. лв. и формират 74.3% от премиения приход, генериран в сектора. Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд, има дял 7.8% в портфейла на животозастрахователите. Премиеният приход е 11.5 млн. лв.

Делът на лошите и предоговорени кредити расте по-бавно

В края на август заемите в графата вече са 21.45% от всички отпуснати кредити

Делът на лошите и предоговорени кредити продължи да расте и през август, но по-бавно. Това показват официалните данни на БНБ, според които делът на кредитите в графата достигна 8.726 млрд. лв., или 21.45% от всички отпуснати заеми (без овърдрафтите, тъй като според методологията при тях няма лоши и реструктурирани кредити). Месец по-рано лошите и предоговорени кредити бяха 8.59 млрд. лв., което беше 21.23% от общия банков кредитен портфейл.

На бавен хог

Въпреки че показва ново увеличение на дела на "проблемните" заеми, данните все пак сочат, че темпът на растеж се укротява. През август обемът им се повишава с малко над 130 млн. лв., докато през юни и юли

те се увеличаваха с по 340 млн. лв. месечно. Година по-рано през август 2010 г. увеличението беше със 198 млн. лв. Традиционно при фирмените кредити има най-голям дял лоши и реструктурирани кредити. В края на август той достигна 22.98%. Най-малък е процентът при жилищните кредити - 18.40%, а при потребителските е 19.67%. И при трите типа кредити процентът е рекордно висок. Каква част от тези проценти са само на лоши кредити, не може да се каже. БНБ обявява дела само на лошите кредити към края на всяко тримесечие. Към 30 юни 2011 г. проблемните кредити, при които няма обслужване на заема повече от 90 дни, са 13.53% от всичките, като се повишават минимално спрямо първото тримесечие, когато са били малко под 13%.

Повече кредити

Общият кредитен портфейл на банките се повишава в края на август до рекорд-

ните 51.39 млрд. лв.

Кредитирането за фирмите се увеличава с малко под 0.3% на месечна и с над 6% на годишна база до 32.41 млрд. лв. В същото време потребителските кредити се увеличават с 0.2% на месечна база до 7.6 млрд. лв. Жилищните се повишават до 8.7 млрд. лв. към 31 август 2011 г.

22.98

► процента е делът на лошите и реструктурираните фирмени кредити

51.39

► млрд. лв. е общият кредитен портфейл на банките

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

С нови Vaio серии Sony се прицели във високия сегмент

Компанията обяви, че не преследва пазарен дял, а иска да е номер едно в премиум сегмента

Sony представи две нови бизнес серии на своите Vaio лаптопи, с които ще се опита да заеме водещо място във високия ценови сегмент у нас. Регионалният мениджър на Sony за Балканите Томохиро Накашима и представители на компанията демонстрираха новите модели Vaio от сериите Z и S. От японския производител казаха, че въпреки сложната ситуация на компютърния пазар в мо-

мента компанията е успяла да увеличи пазарния си дял. По данни на изследователската компания IDC техният дял през периода април - юни 2011 г. е бил около 5%. Томохиро Накашима поясни, че за компанията е по-важно Vaio да е на първо място в топсегмента и не преследва определен пазарен дял.

Новият лаптоп Vaio Z серия от Sony е създаден за мобилните професионалисти, които изискват производителност и преносимост. Дебелината му е само 17 мм, а теглото му е около 1.2 кг. Шасито на модела е изградено от въглеродни нишки и алуминий. В мо-

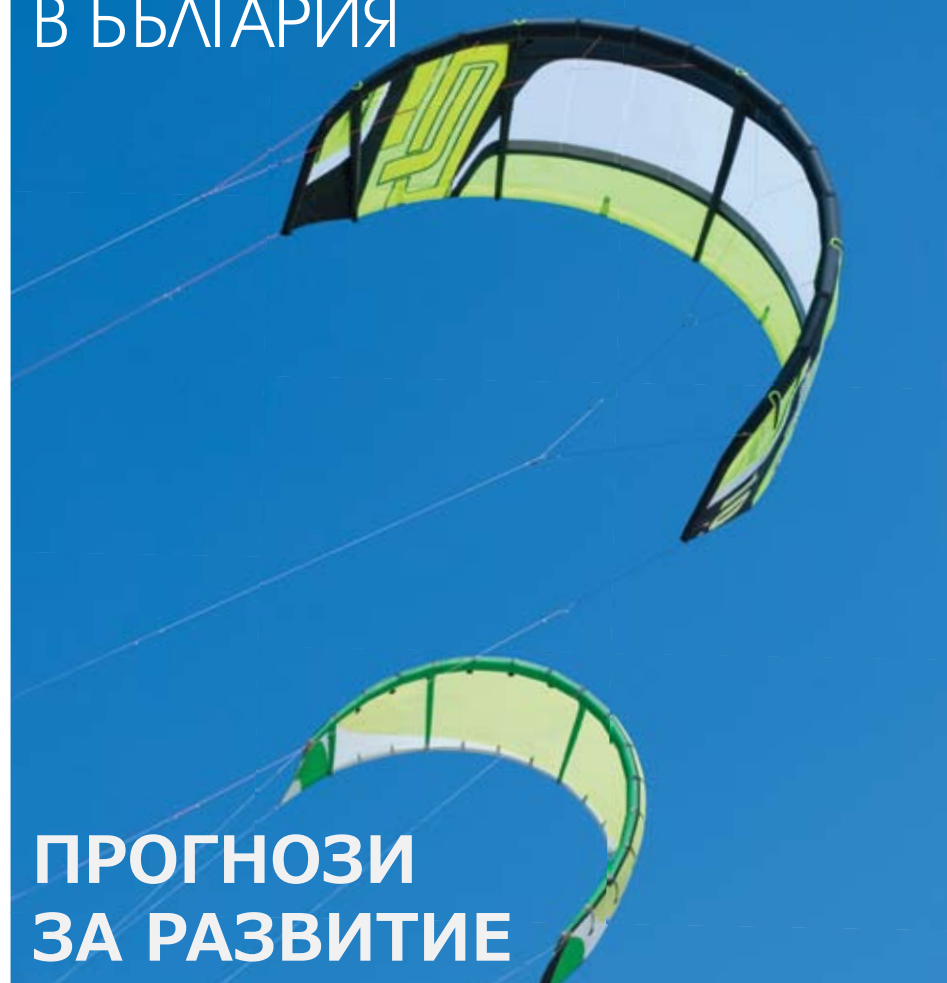
дела японските инженери са приложили някои новаторски функции за повишаване на производителността. Гамата лаптопи Vaio S серия е обогатена с нов тънък преносим компютър с множество екстри и 15.5-инчов екран. Новият модел предлага цялата производителност и дизайн на своя 13.3-инчов предшественик, като същевременно добавя по-голям екран за удобство на всички, нуждаещи се от по-голяма площ за работа и игри. Тънък само 25 мм и тежак 1.96 кг, лаптопът Vaio серия S е изработен от магнезий и алуминий, за да бъде по-лек и издръжлив.

Пламен Димитров

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕТО В БЪЛГАРИЯ

ПРОГНОЗИ ЗА РАЗВИТИЕ

29 септември
Гранд Хотел София

За регистрация: events.pari.bg

Пари **BONNIER**
Business Press International

С подкрепата на

MetLife®

Партньор

ВУЗФ
Висше училище по
Застраховане и Финанси

Медиен партньор

INSMARKET
All about insurance in Bulgaria
www.insmarket.bg

Попечителски тръст съди Deloitte за 7.6 млрд. USD

Щатската счетоводна компания е обвинена в пропускане на огромна финансова измама при одита на фалирала ипотечна компания

Американската Deloitte Touche Tohmatsu, която е най-голямата консултантска и счетоводна фирма в света, беше обвинена в пропускане на измама по време на одитите си в една от най-големите частни ипотечни фирми Taylor, Bean & Whitaker Mortgage Corp (TBW). Тръст, разследващ банкрута на TBW по време на имотната криза в САЩ, и една от дъщерните фирми на злополучната компания подадоха жалби в съд в Майами за загуби на обща стойност 7.6 млрд. USD.

Причината

След финансовите проверки на TBW Deloitte сертифицирала компанията като платежоспособна, с акуратни финансови отчети за всяка година от периода 2001-2008 г. През април тази година бившият председател на TBW Лий Фаркас беше осъден на 30 години затвор за това, че е ръководил една от най-големите банкови измами, осъществявани някога. Щатското министерство на правосъдието е оценило измамната схема на 2.9 млрд.

USD. Впоследствие тя довежда не само до банкрута на TBW, но и до сиването на Colonial Bank, една от най-големите регионални банки в страната. Освен представители на ипотечната компания служители на въпросната банка също признават участието си в злоупотребите и са осъдени.

Несъответствие

Според обвинителите розовата картинка, представена в експертизата на Deloitte, изобщо не отговаря на реалността. Нийл Ф. Лурия, представител на попечителния тръст на TBW, претендира, че дружеството му е претърпяло загуби от близо 6 млрд. USD. Другите ищци от Ocala Funding, дъщерна фирма за кредитиране, изцяло собственост на TBW, са посочили в жалбата си щети на стойност 1.6 млрд. USD.

Според обвинителите въпреки достъпа на Deloitte до пълната финансова документация на TBW от счетоводната компания са пропуснали измамата, защото са приели за чиста монета непълните и противоречиви обяснения на мениджмънта за някои доста проблемни и съмнителни транзакции.

Обезщетение за престъпление

От Deloitte коментираха обвиненията като безпочвени. Според говорителя на ком-

СНИМКИ BLOOMBERG

ЕК планира реформи в одиторския сектор

► За да възстанови доверието във финансовите отчети в разгара на дълговата криза, Европейската комисия (ЕК) планира въвеждането на строги правила за трансформацията на бизнес модела на големите одиторски компании, като прекрати консултантските им

бизнеси и осъществяването на услуги, които не са свързани с нормативните изисквания.

► От 1 ноември се предвижда компанията с балансиран отчет над 1 млрд. USD да преминават през съвместна проверка на две одитни компании, като една от двете задължително трябва да е извън списъка на големата четворка Deloitte, PwC, Ernst & Young и KPMG.

► Според новите промени се предвижда компаниите

да работили повече от 9 години с един одитор, да бъдат обявени за противозаконни. Според еврокомисаря по вътрешния пазар Мишел Барние това ще повиши независимостта на одита и ще стимулира конкуренцията. В момента някои от най-големите международни компании се одитират от едни и същи фирми повече от век.

► От комисията искат да забранят останалите

дейности на счетоводните компании, защото според тях те са "източник на конфликт на интереси". От Deloitte коментираха, че планираните реформи може да понижат качеството на одита и да оскъпят услугите в сектора. По-малките компании в сектора обаче очакват промените от дълго време и се очаква да подкрепят реформите, които да разбият монопола на големите.

панията Джонатан Гандал ищците са представители на компании, които са съдействали на Лий Фаркас във финансовите му злоупотреби. Той определи като

парадоксални жалбите им, тъй като чрез тях обвинителите търсят обезщетение за несполучливото си участие в престъпните схеми на бившия шеф на TBW.

Това не е първото дело срещу големите счетоводни компании, свързано с ролята им в кредитната криза. В опит да си върнат изгубени по време на

финансовия срив милиарди инвеститори съдиха и PricewaterhouseCoopers, KPMG и Ernst & Young заради прилаганите от тях стандарти. **П**

Berkshire Hathaway ще изкупува обратно акции

Компанията на милиардера Уорън Бъфет предлага 10% по-висока цена за книгата от пазарната им стойност

Компанията на милиардера Уорън Бъфет Berkshire Hathaway обяви, че ще предприеме обратно изкупуване на акции. Това може да стане на отворения пазар или след провеждане на до-

говорени транзакции. Цената на обратното изкупуване, която предлага компанията, е с 10% по-висока от пазарната.

Действията на компанията са мотивирани от това, че много инвеститори се оплакаха, че книгата ѝ са подценени. "Според борда и управлението компаниите в Berkshire струват значително повече от това, което предлагаме, въпреки че подобна оценка със сигурност

не е точна", посочват от компанията.

Обект на покупка

В лично обръщение към инвеститорите през февруари Бъфет каза, че за последните 40 години не е даван нито цент за изкупуване на акции. Един от дългогодишните инвеститори в Berkshire каза, че Бъфет ефективно купува две неща евтино - Berkshire в качеството ѝ на оперираща компания за широк индус-

триален бизнес и Berkshire като портфолио от финансови услуги, които успешно се продават напоследък.

Реакциите на пазара

След обявяването на новината акциите клас А на компанията се повишиха с 8.1% до 108.449 USD - почти колкото горния праг, на който Berkshire е готов да откликне за придобиването на акциите. По-атрактивните акции клас В също скочиха

с 8.6% до 72.09%. Миналата седмица книгата достигна рекорден минимум от началото на 2010 г.

Условия за изкупуването

От Berkshire обаче поясниха, че акциите ще се изкупуват само с пари в брой, като подчертаха, че това няма да се случи, ако парите в брой в компанията останат под 20 млрд. USD. Компанията на Бъфет има 47.9 млрд. USD

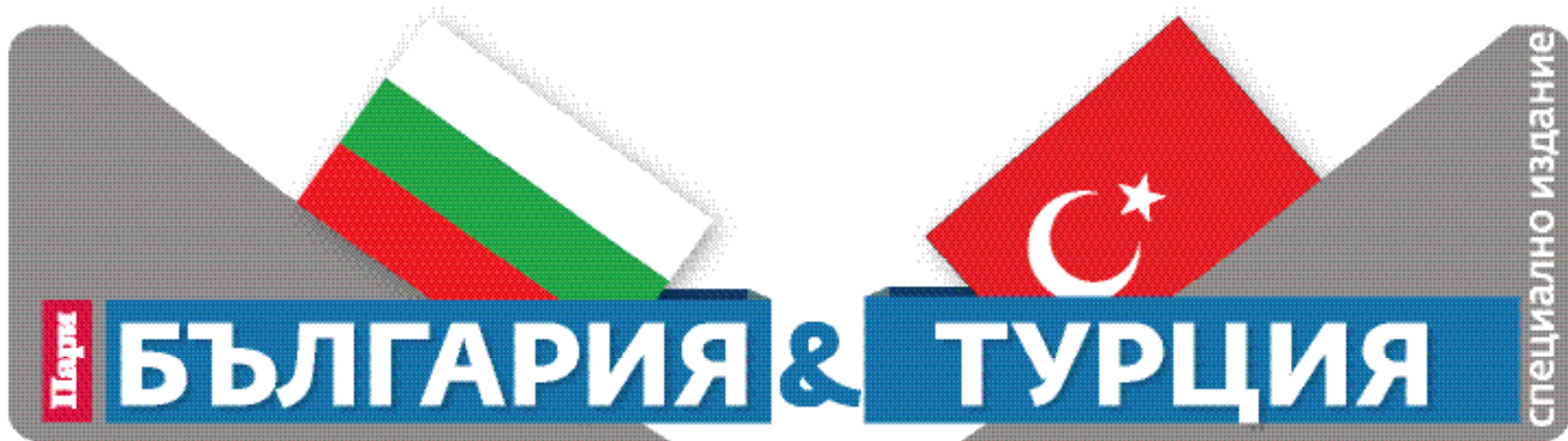
налични резерви за юни, но е използвала повече от 15 млрд. USD за придобиване на нов бизнес и инвестиции. Последната инвестиция беше в края на миналия месец, когато Berkshire обяви, че инвестира в Bank of America.

Някои анализатори смятат, че обратното изкупуване е знак, че отношенията на Berkshire с инвеститорите се променят, което може да предвещава по-сериозни промени в компанията. **П**

► Компанията на милиардера Уорън Бъфет ще изкупува акциите само с пари в брой

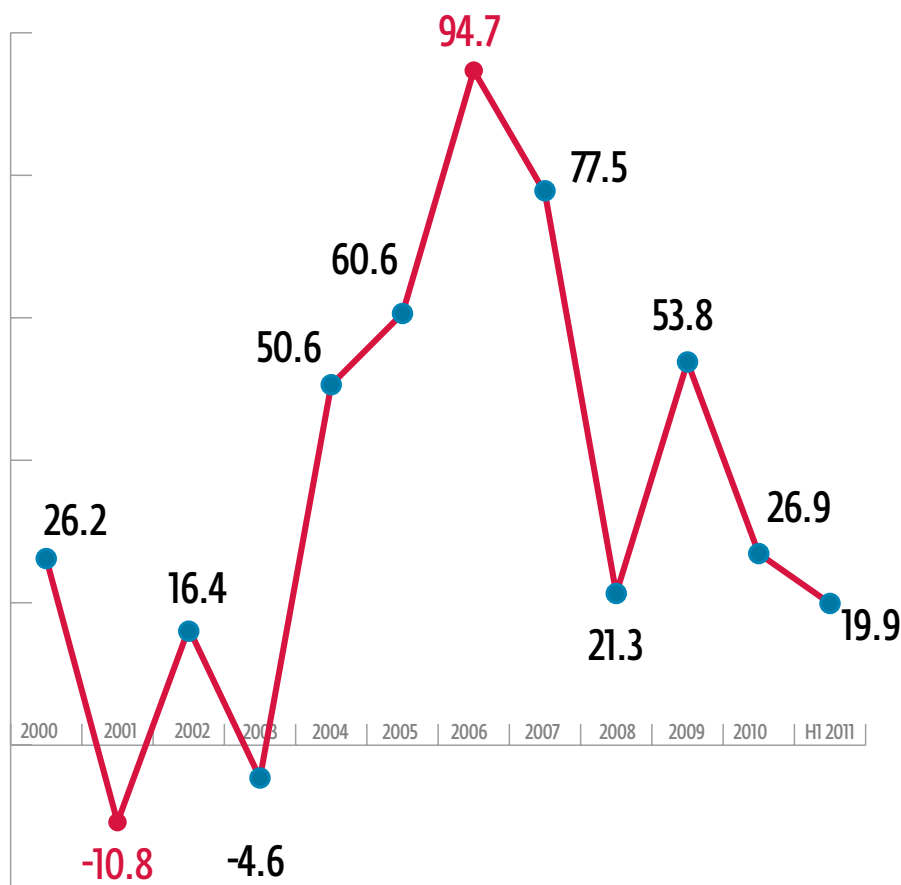

ТУРСКО-БЪЛГАРСКА
ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА КАМАРА

Безгранични възможности

Турските инвестиции в България

► в млн. EUR

Само за първото полугодие турските инвестиции в България се увеличават с 46%

България все още може да разчита на нови инвестиции, въпреки че основните й партньори в Европа изпитват сериозни затруднения заради световната криза. Източникът на тези свежи пари е изключително близо - съседна Турция. Южната ни съседка успя да се справи изключително добре със световните икономически предизвикателства и да приключи 2010 г. с растеж от 9%, а през първите няколко месеца на 2011 г. да отчете дори и над 10% (вж. стр. 18). На практика възможностите за икономическо сътрудни-

чество, нови инвестиции и търговия между двете държави са безгранични и само от националната политика зависи дали ще ги използваме пълноценно.

Инвестиции - прегли и сега

Към момента турските фирми инвестират в различни сфери, сред които производство на стъкло и изделия от стъкло ("Шишеджам"), алуминиева ("Алкомет"), текстилна и хранително-вкусова промишленост, банково дело (Dbank, Ziraat Bankas и İşbank), хотелиерство (Prinzess Group) и др. За периода 1996-2010 г. инвестициите от Турция в България са 432.4 млн. EUR, или 1.1% от общия размер на вложенията в страната през периода, показват данните

на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). Този резултат нарежда южната ни съседка на 19-о място сред инвеститорите в България.

Пикът на турските инвестиции в страната е през 2006 г., когато те са 94.7 млн. EUR. През следващите няколко години намаляват, а през 2009 г. отчитат нов ръст до 53.8 млн. EUR. През 2010 г. вложенията от Турция достигат близо 27 млн. EUR. А само за първата половина от годината възлизат на близо 20 млн. EUR, което е с около 46% повече на годишна база, показват предварителните данни на БНБ.

...и в бъдеще време

Интересът на турските фирми в България е насочен към проекти, свързани с изграж-

Проекти Енергетика

► България и Турция си сътрудничат и в сферата на енергетиката. Най-големият проект, в който участват заедно, е изграждането на газопро-

вода "Набуко", в който са включени "Булгаргаз" (България), "Трансгаз" (Румъния), "Боташ" (Турция), ОМВ Боташ (Турция), ОМВ (Австрия) и МОЛ (Унгария).

► Друг съвместен енергиен проект е изграждането на междусистемна газова

връзка. В момента продължават разговорите между компетентните институции на двете страни. От посолството на Турция в България очакват през следващите седмици да бъдат изнесени повече подробности във връзка с тях.

AIRTECH® AIRSPRINGS

Завод „Техно Акташ“ АД, за производство на въздушни възглавници е открит през май 2008 год. и се намира в землището на гр. Куклен, Пловдивска обл. Той е първият и единствен такъв производител в региона, чиято продукция се монтира на тежкотоварни превозни средства – влекачи, ремаркета и автобуси. По – голяма част от продукцията на завода е предназначена за външния пазар; старните от Европейския съюз, балканският регион и бившите Съветски републики. Направената инвестиция е почти 5 000 000 €, като годишният оборот за 2010 година беше малко под 15 000 000 €. С персонала си от почти 100 човека, днес „Техно Акташ“ е сред бързо развиващите се производствени места на Акташ холдинг в чиито състав се намира, и сред основните производители и дистрибутори на въздушни възглавници (пневморесорни) в Европа.

Фирмата поддържа активна социална политика, като цел на ръководството е не само подпомагане на икономиката в региона, но и изпълнение на социалните ангажименти, които чувстваме че имаме към обществото от което сме част, изразени като: подпомагане на домове за деца лишени от родителска грижа, участие в различни обществени проекти, културно масови прояви, спортни мероприятия и други.

Фирмата е част от международен холдинг (водач в отрасъла си) положил основите си през 1938 година в Бурса / Турция. Днес продуктите с марките AIRTECH и AIRCRAFT на холдинга, чиито производствени и дистрибуторски бази се намират в Турция, България, Германия, Бразили, Китай и САЩ са известни в 76 страни по целият свят (в т.ч. и Австралия, Н. Зеландия, ЮАР и др.)

Бъдещите инвестиционни планове на Холдинга в България бяха построяване на логистичен център на територията на страната до края на 2011 г. , но с „избухването“ на световната финансова криза през 2009 г. отложиха тези амбиции. Размерът на бъдещата инвестиция към момента се очаква да бъде между 3 000 000 – 4 000 000 €.

Сред основните приоритети в международен план на холдинга за изграждане на производствен и складов комплекс в Русия.

„ЕЛТЕ Инженеринг“ ЕООД

е строително-инвестиционна компания, създадена през май 2006г., с внесен уставен капитал от един милион лв.

За краткия период от създаването си, компанията взема участие като

подизпълнител в изграждането на мащабни обекти като ТЕЦ "AES Гълъбово", ПСОВ-Стара Загора, ПСОВ-Димитровград и като главен изпълнител на най-големия ветроенергиен парк в страната - "Св. Никола", с инсталирана мощност от 156MW.

Сред инвестиционната дейност на ЕЛТЕ, са изградените жилищно-търговски комплекси "Айкорис"-Стара Загора и предстоящите за изграждане СПА хотел "Айкорис"-Велинград, логистичен център в близост до Стара Загора и др.

Понастоящем вниманието на компанията е насочено към реализиране на инвестиционни проекти в сферата на възобновяемите енергийни източници.

"ЕЛТЕ Инженеринг" ЕООД е сертифицирана по международните стандарти ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 и OHSAS 9001:2007.

www.elte.bg

**Търговия
35% ръст към
края на юли**

► България и Турция винаги са имали и добри търговски отношения. По данни на Турския статистически институт търговският стокообмен между двете страни за първите седем месеца на 2011 г. възлиза на около 1.7 млрд. EUR, или с 35% повече на годишна база.

► Търговията с Турция се свива от около 4 млрд. USD през 2007 и 2008 г. до малко над 3 млрд. USD през 2010 г. Въпреки спада обаче търговското салдо в края на миналата година е положително, показват данните на МИЕТ. В края на първото тримесечие на годината стокообменът вече е малко над 980 млн. USD, като салдото отново е положително и възлиза на над 330 млн. USD.

► През първите месеци на годината основният износ от България към Турция са мед и медни сплави, нефтени масла, скрап и гр. Стоките, които се внасят от южната ни съседка, са кабели, платове, плодове и зеленчуци и гр.

1250

► е броят на българските фирми с турски капитали регистрирани в Турско-българската търговско-индустриална камара

118

► е броят на търговските представителства на турски фирми в България

200

► е броят на турските корпоративни инвестиции в България, а на инвестициите на физически лица - около 12 хил.

► Хранително-вкусовата, химическата и текстилната промишленост в България са с добри перспективи за нови инвестиции от Турция

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

дането на транспортна и енергийна инфраструктура, сгради (вж. стр. 22 и 26) и банковия сектор, отчитат от МИЕТ. Секторите, в които има възможности за нови инвестиции, са хранително-вкусовата, химическата и текстилната промишленост, коментират още от икономическото ведомство. Според експертите съществува потенциал за навлизане на още производители на автомобилни части - сектор, в който Турция има сериозни традиции и дял в световното производство.

С оглед на това, че Турция се справя успешно със

световната криза и дори отчита значителен икономически растеж, както и поради географската и културната близост на двете държави, можем да очакваме и нови инвестиции в страната. За турските фирми данъчният режим в България и фактът, че страната ни е член на Европейския съюз, са важни фактори, за да стартират бизнес тук. Все още обаче те са притеснени от процедурите по издаване на визи (вж. стр. 16 и 30). "Най-големият проблем в двустранните търговски отношения си остава въпросът за издаване на визи за турски предприемачи и за

персонала, който те наемат. Със сигурност след решаването на този проблем инвестициите ще нарастват с още по-бърз темп", коментира в интервю за в. "Пари" посланикът на Турция в България Н. Пр. Исмаил Арамаз (вж. стр. 16). По думите му това пречи и на реализирането на повече туристически пътувания от Турция към България. От МВНР коментират, че вече са направени редица стъпки за облекчаване на процедурата, но въпросът не опира само до волята на България, а до тази на целия Европейски съюз.

Дарина Черкезова

**Най-най
Големите
турски
инвеститори**

► По Закона за насърчаване на инвестициите до момента са сертифицирани два проекта с участието на турски инвеститори (2005 и 2007 г.), като общата им стойност е 468 млн. лв. И двете инвестиции са

свързани с турската компания "Шишеджам" - завода за стъкло и стъкларски изделия в Търговище и завода за производство на сода в Дебня, в който инвеститор е и белгийската група "Солвей", посочват от министерството на икономиката. ► Сред големите инвеститори са още Prinzess Group, която присъства в страната чрез хотелите Dedeman Princess (София) и Dedeman

Trimonzium Princess (Пловдив), в които са вложени над 30 млн. USD.

► Турция инвестира и в банковия сектор в България. В страната присъстват Dbank и Ziraat Bankası, а от няколко месеца свой клон има и İşbank.

► Водещи фирми с турски капитали са още транспортната компания "Етап Агрес", производителят на алуминиеви продукти "Алкомет" и гр.

**ЕДИН ЗА ВСИЧКИ,
ВСИЧКИ В ЕДИН!****ИДЕАЛНАТА
КОМБИНАЦИЯ
ПРИ
и ГРИП
НАСТИНКА**КУП: 04.11.2010
А 615/02.12.2010**Bio Balance****НАЙ-НОВОТО ПОКОЛЕНИЕ ПРОБИОТИЦИ**

Хранителна добавка. Не съдържа ГМО.
Да не се използва като заместител
на разнообразното хранене.
Защитен от патент EU 1514533.

За повече информация:
www.duolac.bg

Интервю Н. Пр. Исмаил Арамаз, посланик на Турция в България

Инвестициите от Турция ще нараснат, ако се реши проблемът с визите

Ако Турция бъде приета в ЕС, тя ще има по-скоро икономически принос, отколкото икономическа тежест

►Ваше Пребъзходителство, измина близо една година, откакто сте посланик на Турция в България. Какви са впечатленията Ви от страната?

- Двустранните отношения, както и политическите контакти са на добро ниво. Между двете страни няма политически проблеми. Турция следва два основни принципа в отношенията си с България - конструктивни отношения, изградени на основата на суверенно равенство, и реално сътрудничество, базирано на взаимен интерес. Трябва да развиваме отношенията си в духа на XXI век, отърсвайки се от страховете и предразсъдъците си. Във връзка с това бих искал да спомена, че ние приемаме българските граждани от турски произход като своеобразен „мост на приятелство“ между нашите две страни. Единственото ни желание е да видим тези хора да живеят като равноправни граждани на тази страна. Няма причина, поради която Турция и България - съседни страни, съюзници в НАТО, едната кандидат-член, а другата член на ЕС - да не затвърдят приятелството си.

►Кои са силните страни в двустранните икономически отношения между България и Турция? Къде виждате потенциал за развитуието им?

- Най-важният аспект в българо-турските икономически отношения е географската близост. Освен че имат обща граница, Турция и България заемат важно място в стратегическата преходна точка в оста Изток - Запад. Турция е „вратата“ на България към Азия и Близкия изток, а България - на Турция към Запада. Значителна част от продукцията, която изнасяме за Европа, минава през България. Освен това милиони турски граждани, живеещи в Европа, пътуват през България.

Турските инвестиции в България са достигнали 1 млрд. USD. Турските фирми инвестират в разнообразни сфери като стъклопроизводство, алуминиева, текстилна и хранително-вкусова промишленост, банково дело, хотелиерство и др. Няколко турски фирми завършиха успешно редица инфраструктурни проекти, други все още са в ход. Като пример можем да посочим фирмата „Доуш Иншаат“, която изгражда част от софийското метро.

Очакванията на турските компании, успешно реализирали редица проекти в различни краища на страната, са за действие в условията на справедлива и равноп

СНИМКА БОБИТОШЕВ

конкуренция и в рамките на правните норми. Смятам, че това ще е печеливше за България и ще допринесе за положителни резултати по отношение както на добавената стойност, така и на заетостта.

Друг важен аспект в двустранното сътрудничество е преминаването през Турция на петролопроводите и газопроводите, свързани с осигуряване на енергийната сигурност на Европа. Турция и България реализират редица двустранни и многостранни проекти, като най-съществен от тях е „Набуко“. Смятам, че сътрудничеството ни в тази сфера ще продължава да се развива в бъдеще. Както посочи министър-председателят Борисов, земеделието, определено като стратегически приоритет за България, притежава сериозен потенциал за сътрудничество между двете страни. Туризмът е друга сфера за сътрудничество, в която има възможности двете страни да работят за постигане на взаимни ползи. Предвид повишената покупателна способност нашите граждани все по-често предпочитат пътувания в чужбина. Природата, зимният и балнеоложният туризъм на България може да привлекат туристи от Турция, но поради трудностите при издаването на визи броят на турските туристи, идващи в България, е много под съществуващия потенциал.

►Кои са трюгностите?

- Най-големият проблем в двустранните търговски отношения си остава въпросът с издаването на визи за турски предприемачи и с

” Трябва да развиваме отношенията си в духа на XXI век, отърсвайки се от страховете и предразсъдъците си

персонала, който те наемат. Със сигурност след решаването на този проблем инвестициите ще нарастват с още по-бърз темп. Турция предлага да се улесни процедурата по издаване на визи за предприемачите. Членството на България в Шенген ще улесни много турски граждани, притежаващи шенгенски визи, при пътуването им в България. Прилагането буквата и духа на визовата спогодба между двете страни, подписана през 2007 г., ще разреши до голяма степен визовия проблем. Тази спогодба предвижда издаване на едногодишни многократни входни визи за турски инвеститори и предприемачи. В действителност тази част от спогодбата не се прилага. Редица страни членки на ЕС не изискват визи от турските граждани, притежаващи специални паспорти. Бихме се радвали и България да прилага същата политика.

►Какво е отношението на Турция към ядрената енергетика?

- Турция защитава правото на всяка страна да се възползва от ядрената енергетика за мирни цели в унисон с международните споразумения. Във връзка с това в момента страната ни работи по изграждането на две ядрени

електроцентрали - в Мерсин и в Синоп.

►В България предстоят избори за местна власт и президент. Каква е позицията Ви по въпроса за „изборния туризъм“ от Турция?

- Съгласно българското законодателство, за да се гласува на местни избори, е необходимо да отговаряте на изискването за уседналост от поне четири месеца. Така че не може да става дума за изборен туризъм на българските граждани, които живеят в Турция. Що се отнася до президентските избори, смятам, че не би трябвало да бъде предмет на дискусия правото на гласоподавателите да гласуват в страната, чиито граждани са.

►Миналата година ВМРО-БНД се опитаха да организират референдум „за“ и „против“ влизането на Турция в ЕС. Кои са икономическите доводи, че Турция е нужна на България и на ЕС в общността?

- В случай че бъде приета в ЕС, Турция ще има по-скоро икономически принос, отколкото икономическа тежест. Най-голямото предимство на страната ни е младото, динамично и образовано население. Този потенциал,

който притежава Турция, означава осигуряване на квалифицирана работна сила за застаряващото и намаляващо население на Европа.

От друга страна, през последните години Турция отчета рекордни стойности на ръст в икономиката и разнообразяване на експорта си, с което доказва, че може да бъде и развит пазар, и производствен център. Няма съмнение, че такава динамична икономика ще създаде добавена стойност към икономиката на ЕС. По-голямата част от проектите, които целят да намалят външната енергийна зависимост на ЕС, минават през Турция. Видно е, че една Турция член на ЕС би могла да бъде идеален партньор в осигуряването на енергийната сигурност, която е основен двигател за икономическото развитие. Освен това с приемането на Турция в ЕС ще бъде подсилена стратегическата визия на ЕС спрямо районите на Кавказ, Средна Азия и Близкия изток.

Турция продължава да работи по хармонизацията с европейското законодателство. Това обаче е двустранен процес. В ситуация, в която 17 преговорни глави не са отворени поради причини, които не са свързани с преговорния процес, е трудно да се предвиди времето на перспективата за членство. Надяваме се преговорният процес да не се политизира и да не се спъва с изкуствени фактори.

►Какво се крие заг турското икономическо чудо? Как Турция успя да постигне значителен икономически растеж,

Визитка Кой е Н. Пр. Исмаил Арамаз

► Н. Пр. Исмаил Арамаз е посланик на Турция в България от края на 2010 г.
► Той е и почетен прегсегател на Турско-българската търговско-индустриална камара.
► По време на кариерата си Арамаз е заемал различни дипломатически постове - вицеконсул в турското генерално консулство в Джуга (1989 г.), трети секретар в посолството в Алмати (1992 г.), съветник в посолството в Кабул (2002 г.) и гр.
► Бил е съветник, а впоследствие и зам. постоянен представител в Постоянното представителство в НАТО в Брюксел (2003-2007 г.).
► Завършил е University of Kent и London School of Economics.

при това във време, когато големите икономики в Европа и САЩ се притесняват от нова рецесия?

- Турция си взе необходимите поуки от икономическата криза от 2001 г., като реструктурира и извърши коренни реформи в банковата система, финансовите пазари и конкурентната среда. Поради тази причина преодоляхме с относително малки щети започналата през 2009 г. икономическа криза и от миналата година успяваме да постигнем икономически растеж.

Освен това през последните години турската икономика успя да се открие към широка география и разнообразни сектори от Африка до Южна Америка. Голям дял в постигането на тези успехи имат както младото, образовано и динамично население, така и политическата стабилност, която се дължи на еднопартийното управление. Структурните реформи, осъществени в близкото минало, дадоха възможности на частния сектор и превърнаха външната търговия в двигател на икономиката.

Особено голям принос за динамичното развитие на икономиката имат големите инвестиции в областта на транспорта и съобщенията. В резултат на тези усилия успяхме да достигнем икономически растеж от 8.9% за 2010 г. и 10.2% за първото полугодие на 2011 г., да се превърнем в шестнадесета по големина икономика в света по паритет на покупателната способност, а според изданието „Икономист“ да станем и „европейският Китай“.

Дарина Черкезова

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

“Алкомет” АД - компания с бъдеще

Производството и продажбите нарастват през последните години въпреки кризата

“Алкомет” АД-Шумен е бързо развиваща се компания, специализирана в производството на алуминиев прокат, валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави. С 30-годишен опит в този бизнес, тя е основен български производител и фирма с водещи позиции в областта на цветната металургия.

Срег Топ 100

Заводът е официално открит на 28 ноември 1981 г. През 1999 г. е приватизиран, а от 24 юни 2000 г. получава сегашното си наименование “Алкомет” АД. Основните му цехове са лелярен - с капацитет 78 хил. т; валцов - с капацитет 36 хил. т; пресов - с капацитет 17 хил. т.

Сега “Алкомет” АД се нарежда сред 100-те най-добри български компании. След приватизацията за развитието на фирмата са инвестирани 57 млн. EUR, като само през последни-

те три години вложенията надхвърлят 12 млн. EUR. През периода 2003-2010 г. основно бе извършена модернизация на производствените мощности на лелярния, пресовия и валцовия цех.

В процес на реализация през следващите две години са инвестиции в размер на 13.5 млн. EUR, с което ще бъде повишен капацитетът на валцовия сектор с 20 хил. т. За този си инвестиционен проект дружеството получи от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма сертификат за инвестиции клас А. В крайна сметка целта е производствените мощности в значителна степен да удовлетворят бъдещите потребности на пазарите от валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави.

Инвестиционна политика

Освен модернизация и доставяне на производствено оборудване и технологии инвестиционната политика на дружеството включва и реализиране на ефективни решения по увеличаване потенциала за опазване

и устойчиво развитие на околната среда, както и създаване и усъвършенстване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците и служителите. Това е дълбоко залегнал приоритет в стратегията на дружеството за развитие като крупна производствена единица в региона на град Шумен и за засилване доверието на обществеността. Заводът не изхвърля замърсени отпадни води, димови частици и мизии, а вредните емисии са намалени два пъти под допустимите по националните стандарти норми. В тази връзка “Алкомет” АД е сертифицирана по ISO 9001:2008, ISO 14000:2004 и OHSAS 18000:2007.

Непрекъснат ръст

През последните години производството бележи непрекъснат ръст. В края на 2010 г. достигна 48.2 хил. т, с 16.8% повече от 2009 г., като надмина с 2 хил. т обема на произведената продукция през 2007 г. Това е ясен индикатор за устойчивото развитие на фирмата независимо от икономическата криза, както и доказателство

за успешно реализирана досега инвестиционна и маркетингова политика. Реализираните продажби на продукция през 2010 г. отбелязват ръст от 41.52% спрямо 2009 г. (159.583 млн. лв.). Увеличиха се продажбите на листа, на обмано фолио, ленти за националния пазар и износ, както и профили за износ.

Предвижда се за 2011 г. продажбите да продължат да се движат с подобни темпове. През първото полугодие на 2011 г. произведената и реализирана продукция на пазарите е 27.6 хил. т, приходите от продажби възлизат на 145 млн. лв., а печалбата е в размер на 5.5 млн. лв. Плановите ни до края на 2011 г. са за производство на 59 хил. т продукция, а приходите да достигнат 290 млн. лв. при 11 млн. лв. печалба преди лихви, данъци и амортизация.

Основен продукт за фирмата е домакинското фолио с дял 38.24% от общата реализация през 2010 г. и значително пазарно присъствие на европейските пазари (около 15%), следвано от алуминиевите профили -

30.56%, ленти - 20.14%, и листа - 10.2%.

За външните пазари

Характерно за продажбите на “Алкомет” АД е преобладаващото значение на външните пазари на фирмата, които представляват 93.18% от общия обем, като износът се реализира към над 20 страни. Основните пазари за стоките на “Алкомет” АД са Германия с 28% дял от продажбите, следвана от Италия - 13%, Полша - 13%, Франция - 8%, Дания - 8%, Чехия - 8%, Австрия - 5%, и Белгия - 4%. С нарастващ потенциал са Италия и Чехия.

Изключително благоприятен през 2011 г. бе пазарът на листа и ленти, където е налице ръст в продажбите в сравнение с първото полугодие на 2010 г. в размер на 67%. Увеличеното търсене на европейския пазар доведе до успешно сключване на сделки с много нови клиенти от Германия, Италия, Полша, Холандия и др.

През настоящата година усилено се работи по проект за усвояване на елоксирани профили за крайни изделия като первази, лайсни и др. основно за германския

пазар. Нов продукт са и профилите за сглобяване на соларни панели, които са много търсени на европейския и вътрешния пазар.

Социална отговорност

Утвърждаването на добрите практики на корпоративната социална отговорност в “Алкомет” АД засилва ангажиментите на компанията към обществото и разширява техния кръг извън икономическите функции.

От години “Алкомет” АД подкрепя стойностни проекти в областта на културата, изкуството, здравеопазването, образованието и спорта.

Компанията работи и по различни програми за дарителство, като за 2011 г. са предвидени 300 хил. лв. в тази насока. В резултат на тези практики компанията постигна по-добри икономически резултати, по-висока ефективност на управлението и по-добър имидж пред клиенти, доставчици и финансови институции. За реализация на социалната си политика през 2011 г. компанията ще инвестира над 800 хил. лв.

30
ГОДИНИ

www.alcomet.eu

СЪЗДАВАМЕ БЪДЕЩЕ

ALCOMET
providing opportunities

II Индустриална зона, Шумен 9700
тел.: (054) 858 601, факс: (054) 858 688
office@alcomet.eu

Наричат алуминия метала на бъдещето. Той ни променя, а ние му даваме цялата си енергия, за да устоява на предизвикателствата на времето. Също като него, ние вече 30 години отговаряме на очакванията на нашите партньори и динамично променящата се среда. Предлагаме гъвкави решения, не спираме да инвестираме в иновативни технологии и се стремим да бъдем устойчивата компания, на която всеки може да разчита – както клиентите, така и служителите ни.

Добрите резултати, които постигаме ни правят част от бъдещето.

Турското икономическо чудо

Турция е от малкото страни, които отбелязват внушителен икономически растеж във времена на криза, но плаща за това с растящ дефицит и риск от прегряване на икономиката

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Докато съседна Гърция се бори отчаяно да се спаси от фалита, а най-големите икономики в света отчитат минимален икономически растеж, Турция уверено се е устремила към превръщането си в евразийски икономически тигър.

След рязкото свиване през 2009 г. растежът на турската икономика тръгна стремглаво нагоре, надминавайки всички прогнози на икономическите анализатори. През миналата година Турция стана шестата по големина икономика в Европа, като според прогнозите до 2050 г. ще се изкачи до второ място.

Стопанският бум и политическата стабилност дадоха увереност на южните ни съседи не само да започнат грандиозни инфраструктурни проекти като нов жп тунел и магистрала под Босфора, но и да изразяват все по-явно претенциите си за регионално лидерство.

Бурният икономически растеж обаче е съпроводен с рискове - бюджетният дефицит, външният дълг и инфлацията се увеличават, което кара много анализатори да

предупреждават, че растежът е небалансиран, икономиката прегрява и е изложена на риск от външни сътресения.

Равняване с Китай

Данните за икономиката на Турция през второто тримесечие на годината отново надвишиха прогнозите. Според сезонно изгладените данни растежът спрямо първите три месеца на 2011 г. е 1.3%, а на годишна база достига 8.8%, което поставя страната на второ място след Китай по този показател. След огласяването на тези данни икономистите са на мнение, че растежът на турската икономика през 2011 г. може да достигне 8%.

Това все пак е забавяне в сравнение с 2010 г., за която ревизираните данни показват растеж от 9%, и особено в сравнение с първото тримесечие на тази година, когато растежът достигна 11.7%.

През второто тримесечие потреблението се е увеличило с 9.2%, инвестициите в държавния сектор са нараснали с 6.6%, в частния - с 33.5%, а безработицата е намаляла от 10.5 на 9.2%. Най-голям растеж отбелязва

8.8%

► е икономическият растеж на Турция през второто тримесечие на годишна база

5.3

► млрд. USD е достигнал външнотърговският дефицит през юли 2011 г.

33.5%

► са нараснали инвестициите в частния сектор през второто тримесечие на 2011 г.

риболовният сектор - 20%, следван от строителството - 13.2%, търговията - 13%, транспорта - 11.7%, промишлеността - 8%, и земеделието - 6%. Риболовът е нараснал най-много и за първото по-

лугодие - с 16.1%.

Рисковете на успеха

Последните данни също така показват, че през юли дефицитът се е разширил до 5.3 млрд. USD в сравнение

с 3.6 млрд. USD година по-рано. За последните 12 месеца дефицитът е достигнал 74.6 млрд. USD, или 9.5% от БВП. В средата на годината статистиката отчете, че вносът се е увеличил с 42.6%, а износът - само с 11.7%.

Управителят на централната банка на Турция Ердем Басци обаче изразява увереност, че ще има много бързо подобрение в баланса по текущата сметка през втората половина на годината.

Други цифри, които притесняват икономическите анализатори, са скокът на номиналната средна заплата с 18% за година, на вътрешното търсене с 25%, а на кредитите - с около 30-40%. Според много експерти тези темпове не може да бъдат поддържани и водят до акумулиране на дисбаланси и финансова уязвимост.

Критичните икономисти отбелязват, че досега турският икономически растеж е бил доминиран от експанзия във финансовия и строителния сектор, както и в търговията на дребно, движена от бързо растящото търсене и кредитиране. Макар турските банки да са стабилни, този

основан на консумацията модел вече не изглежда лесен за поддържане в дългосрочен аспект - за това е нужно Турция да понижава цените, да изнася повече и да внася по-малко.

Макар Турция да е в челото по класацията за растеж, това не е така по отношение на чуждестранните инвестиции. През 2010 г. страната е привлякла чужди капитали, равняващи се на 1.3% от БВП, в сравнение с 2.1% в Полша, 2.8% в Русия и 8.1% в Китай.

Въпрос на концепция

Миналия месец Басци изненада пазарите, като намали основния лихвен процент до рекордно ниско ниво 5.75% заради забавянето на растежа в сравнение с предишната година. Решението на Басци се основава на убеждението, че предпазването на икономиката от риска от рецесия в Европа, която е основният търговски партньор на Турция, има по-голямо значение от рекордното повишаване на дефицита по текущата сметка.

Филип Буров

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Металните опаковки на “Сартен” тръгват от Плевен и обикалят света

Българската фабрика на фирма “Сартен” произвежда опаковки за България и Европа

Групата “Сартен”, специализирана в производството на опаковки, стъпва в България в средата на 90-те години. Тогава съществува обаче само като търговски офис. По-късно собствениците на фирмата Зеки Саръбекир и Зерен Саръбекир решават да разширят производството и приватизират фабрика в Плевен, която преди това е била обособено производство към “Сторко” - един от най-големите консервни комбинати в България и на Балканите. Производството в страната започва през 2002 г. От началото на производството в България до днес бизнесът нараства като обем и като диверсификация. След приватизацията започва пълна реновация на машини и съоръжения, като същевременно се разширява производствената гама и се навлиза на нови географски пазари.

Място на картата

“Производството на метали и амбалаж е много чувствително към транспортни разходи. Транспортът на големи разстояния невинаги е оправдан”, казва изпълнителният директор на “Сартен България” Йордан Петров. По тази причина местоположението на фабриката в Плевен е много удобно, защото е в близост до основните пазари и клиентите. През 2005-2006 г. фирмата започва кооперирано изцяло технологично свързано с Плевен производство в Румъния, за да покрие и румънския пазар.

По отношение на работата в България почти целият технологичен цикъл се затваря във фабриката в Плевен. “Няма да бъде преувеличено, ако кажа, че дори във всяка бакалия немалка част от продуктите са в метален амбалаж, произведен от “Сартен България”, казва Петров.

80% от производството

► Йордан Петров, изпълнителен директор на “Сартен”

Продукция

► Фирма “Сартен” изнася продукция за Франция,

Белгия, Унгария, Чехия, Австрия, Полша, Дания, Словения, Сърбия, Македо-

ния, Гърция, Турция, Румъния, Молдова, Украйна, Албания, Косово, Армения.

в Плевен се изнася за други страни. Същевременно и българските клиенти на фирмата изнасят част от продукцията за чужбина за вериги като “Кауфланд”, “Метро”, “Билла” и др. Въпреки доброто развитие на фабриката в Плевен “Сартен” са планирали разширяване на работата в България. “Имахме намерения да открием второ производство в близост до Гърция, тъй като немалка част от нашите традиционни клиенти са в Гърция, но предвид ситуацията там замразихме този проект”, казва Йордан Петров. Той подчертава, че за сметка на това се засилват позициите на компанията на руския пазар.

Производство

Във фабриката в Плевен има четири обособени производствени процеса - мо-

дерна линия за нарязване на ламарината, лакиране и литография, изработка на капаци и кутии. Не от всяко производство се получава комплектно крайно изделие, но от отделните фази от комплектоването на изделието за дадени клиенти също се реализират самостоятелни продажни единици. Основните клиенти на фирмата обаче търсят готовия продукт - комплектна кутия.

Технологично предимство

“Сартен” се разширява основно чрез технологични обновления. Компанията въвежда и ERP система заради нарасналата потребност от по-точно планиране на материалните запаси и оптимизиране на складовите наличности. “Сартен” обръща внимание и на ефектите върху

околната среда. Затова е въведена модерна газова инсталация. От две години “Сартен работи с една от най-модерните линии за цветен UV печат. Въведената литографираща линия с UV изпичане на боите елиминира отделянето на летливи вещества в атмосферата. Едно от основните предимства на тази система за литография е опазването на околната среда.

Развитие и очаквания

Заради конкуренцията между клиентите на “Сартен” фирмата трябва да отговори на търсенето и да предлага все по-разнообразни и подобрени продукти. Влошената икономическа ситуация в глобален мащаб не оказва сериозно влияние върху бизнеса на “Сартен”. Петров коментира, че само нещата в Гърция са инерт-

За фирмата

► Фирма “Сартен” се занимава с производство на метални опаковки за хранително-вкусовата, козметичната и химическата промишленост.
► Производственият процес обхваща всички дейности от нарязването през лакирането и литографирането на ламарината до получаването на крайния продукт - метални кутии и капаци от литографирана ламарина за международни компании като

Procter&Gamble и Johnson.

► Фирмата е собственост на Зеки Саръбекир и Зерен Саръбекир. “Сартен България” ООД - Плевен е специализирана в производството на леки опаковки от метал.
► Доставка кутии за консервирани полуготови храни, за захарни изделия и кафе, опаковки за сирена и др., както и за производители на химикали за аграрна защита, масла, бои, козметика и други изделия на химическата промишленост.
Изпълнителен директор е Йордан Петров.

80

► процента от продукцията на “Сартен” се изнася

190

► души работят в “Сартен България”, като 50 от тях са жени

Мениджърски експерт

Повечето от мениджърите в компанията са магистри в своята сфера. Персоналният подбор на мениджърите във фирмата става чрез изключително строга корпоративна селекция, включително на база международна квалификация, коментира Петров. Самият той има степен MBA от Vlerick Leuven Gent Management School, Белгия. Групата “Сартен” организира “Сартен Академия”, която подбора и обучава кадри по световно утвърдените практики на Kaizen в рамките на Lean Management и CSR. “Сартен България” отделя бюджет за посещение на лекции, семинари, конференции и специализации за повишаване на квалификацията на работещите. Разширяването на дейността допринася за разкриване на нови работни места.

► От две години “Сартен” работи с една от най-модерните линии за цветен UV печат

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Интервю Баки Джанкурт, управител на клона на İşbank GMBH в България

İşbank GMBH с първи клон на Балканите в България

Квалифицираната работна ръка и данъчната политика правят България привлекателна страна за инвестиции

► **Господин Джанкурт, отскоро сте на българския пазар. Какви са наблюденията ви върху него и оправдават ли се очакванията, които сте имали, преди да започнете работа тук?**

- Турция има общи културни и икономически взаимоотношения със съседна България, поради което винаги са съществували добри контакти както със страната ни, така и с банката ни. Тези взаимоотношения дадоха своето изражение и в търговски аспект, в резултат на което на 1 август 2011 г. İşbank GmbH отвори врати за клиенти чрез клона си в София.

Изключително сме удовлетворени от проявения интерес към банката ни както в процеса на навлизане на българския пазар, така и за краткото време, през което работим. Основната ни цел е да приложим опита на клоновете ни в Турция, Европа и другите страни, както и чрез мрежата си от клонове в чужбина да продължим да обслужваме по най-добрия начин своите клиенти и на динамичния български пазар.

► **В кои държави оперира İş Bankası?**

- Освен в Турция компанията осъществява банкова дейност в Северен Кипър, Великобритания, Китай, Египет и Ирак. В рамките на Европейския съюз T.İş Bankası A.Ş. развива дейност чрез дъщерното си дружество - İşbank GmbH. Към края на 2010 г. T.İş Bankası A.Ş. има 1142 клона в Турция и общо 15 клона на İşbank GmbH в Германия, Холандия, Франция и Швейцария. Откривайки своя 16-и клон в София, компанията ни продължава да прави стъпки към разширяване границите на географията, в която обслужва своите клиенти.

► **Можете ли да дадете информация за активите и размера на печалбата на T.İş Bankası A.Ş. и дъщерното дружество İşbank GmbH за миналата година?**

- Към края на 2010 г. T.İş Bankası A.Ş. притежава активи на обща стойност 64.131 млн. EUR, с които е отчела 1.451 млн. EUR нетна печалба. Тези стой-

Визитка Кой е Баки Джанкурт?

► Баки Джанкурт е управител на софийския клон на İşbank GmbH. Той беше открит през август 2011 г. и е първият клон на банката на Балканите.

► Джанкурт работи в структурата на Türkiye İş Bankası A.Ş. от 1998 г.

► Целият му професионален опит до момента е свързан с банката.

► Джанкурт е започнал работа в институцията като стажант, след което

е продължил като вътрешен одитор, а през 2007 г. става помощник-менеджър.

► Джанкурт е завършил Middle East Technical University със специалност икономика.

► Владее английски и руски език.

ности показват годишен ръст в активите на банката от 16.4% и ръст в нетната печалба от 25.7%. За същия период İşbank GmbH е отчела 5.8 млн. EUR нетна печалба и активи в размер на 793.9 млн. EUR. От тези данни се вижда, че İşbank GmbH е увеличила акти-

вите си с 16.1%, а нетната печалба - с 29.3%.

► **Какви възможности предлага според вас банковият сектор в България?**

- България бе приета за пълноправен член на Европейския съюз през

2007 г. и оттогава търговските взаимоотношения на страната с ЕС поддържат възходяща линия. С членството в ЕС през 2007 г. преките чуждестранни инвестиции стигнаха до връхната си точка, а през 2010 г. бяха в рамките на 1.778 млн. EUR. Освен

” Изключително сме удовлетворени от проявения интерес към банката ни за краткото време, през което работим в страната

Накратко За банката

► С общия размер на активите и широкообхватната си депозитна база Türkiye İş Bankası A.Ş. е най-голямата частна турска банка. Благодарение на новаторския си и модерен подход на работа, ориентиран към клиента, вече 86 години тя е и една от най-ценените и надеждни институции в страната.

► Със своите приблизително 24 000 служители и 4137 банкомата İş Bankası е частната банка с най-голяма клонова мрежа, разпространена във всички части на Турция.

► Türkiye İş Bankası A.Ş. запазва водещата си позиция в турския банков сектор като банка със съвременна практика, обслужваща прибли-

жително 14 млн. клиенти, от които около 220 хил. са в качеството си на корпоративно-инвестиционни съдружници, което доказва широкия клиент-

ски и акционерен портфейл.

► Банката разбира и оценява нуждата от присъствие на чуждите пазари и е първата турска банка, която учредява клонове в чужбина. Клонът в Германия е основан през 1932 г. в Хамбург. Той е бил затворен по време на Втората световна война, след което възстановява дейността си на германския пазар през 1976 г. с клон във Франкфурт.

► В рамките на Европейския съюз Türkiye İş Bankası A.Ş. развива дейност чрез гъщерната си банка İşbank GmbH. Тя е създадена през 1992 г. и е специализирала в обслужването на инвеститори и фирми от турски произход, както и на фирми, търгуващи с Турция.

► Основната мисия на İşbank GmbH е с иновативния си и ориентиран към клиента подход да подпомогне развитието на интензивните търговски отношения между Турция и Европа.

това данъчната политика, както и квалифицираната работна ръка са сред основните фактори, превръщащи България в привлекателна страна за инвестиции.

► **Как оценявате нестабилната икономическа ситуация в Европа и ще има ли тя ефект върху работата ви?**

- В среда на постоянно глобализираща се икономика, разбира се, не е възможно да се избегне ефектът от глобалните икономически събития. От друга страна, МВФ прогнозира глобалната икономика да увеличи своя ръст с 4% въпреки отбелязаното свиване през

2011 г. В тази връзка желанието за растеж на групата İşbankas в областта на финансите и другите сектори се реализира както чрез откриването на клона ни в София, така и чрез планираните нови инвестиции на дружеството Şişecam (“Тракия Глас България” ЕАД), което също е част от нашата група.

16.1

► **процента е ръстът на активите на İşbank GmbH към края на 2010 г.**

Вашият мост към Турция!

С годините на опит в областта на търговското финансиране
Ишбанк ГмбХ е компетентен партньор за вашия бизнес с Турция.

www.isbank.bg | 02 402 20 00 || www.isbank.de

iŞBANK
Hue sme Bue

Paris • Amsterdam • Zürich • Berlin • Berlin-Kreuzberg • Frankfurt • München • Hamburg • Stuttgart • Köln • Düsseldorf • Nürnberg • Karlsruhe • Gelsenkirchen • Mannheim • Sofia

ISBANK Subsidiary

TÜRKİYE BANKASI

Smart Group ще инвестира в завод за фотоволтаици край Костинброд

Скоро ще заработи третият соларен проект на компанията с мощност от 2.3 MW

Турската компания Smart Group, която е специализирана в изграждането и експлоатацията на ВЕИ проекти, планира да изгради и завод за фотоволтаици. Той ще се намира на терен от 28 хил. кв. м край Костинброд и може да бъде готов най-рано през 2013 г., съобщи за в. "Пари" Халил Демирдаг, главен изпълнителен директор на компанията. В момента все още се преценява на коя от производствените технологии да се заложи - на тънкослойни или кристални панели, като по предварителна оценка инвестицията може да достигне до 50 млн. EUR. "Трябва да направим преценка коя от технологиите ще е най-подходяща за региона, тъй като планираме да използваме панелите не само за собствените ни проекти, но и да ги продаваме в Турция, Гърция или други държави

на Балканите", коментира Демирдаг.

Слънчеви инвестиции

Smart Group вече е инвестирала към 10 млн. EUR в три фотоволтаични централи в страната. В момента работят две от тях, като те са по 1 MW и се намират край с. Раковсково в района на Обзор. Третата ще започне да произвежда енергия съвсем скоро. Тя ще е с мощност от 2.3 MW и ще се намира край пазарджишкото с. Мокрище. От Smart Group имат планове да продължат с инвестициите си не само в соларни централи, но да включат в портфолиото си и вятърна. "Смятам, че ВЕИ проектите са бъдещето на енергетиката", казва Демирдаг. Според него те са важни, тъй като създават възможност за балансиране на енергийната система. В същото време те спомогат и за намаляване на средната цена на енергията в пиковите моменти на потребление, коментира той, като се позовава на изследва-

не, направено в Германия. Според предприемача ВЕИ проектите имат бъдеще и защото технологиите за изграждането им поевтиняват, а възможностите за износ на енергия от слънцето или вятъра са неограничени.

Турската връзка

"Всеки турски бизнесмен ще ви каже, че режимът на издаване на визи за турски граждани е сложен и труден и това е една от основните бариери пред разрастването на бизнес връзките между България и Турция", коментира Демирдаг. "Да, знаем, че това е свързано и с исквания на Европейския съюз, но България трябва да мисли за собствените си интереси, а не само за тези на съюза. Така правят и другите европейски държави", добавя турският предприемач.

Според него понякога България се приема като рискова държава, особено по време на кризата, и затова трябва да поработи върху този си имидж. Пре-

” В Турция всички хора знаят, че ако не работят, може да загубят работата си. И затова резултатите, които постигат, са добри

Халил Демирдаг,
главен изпълнителен директор на
Smart Group

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

димствата на страната Демирдаг, който е тук от 15 г., открива в ниските данъци и географската близост с Турция.

Въпрос на манталитет

"В Турция всички хора знаят, че ако не работят, могат

да загубят работата си. И затова резултатите, които постигат, са добри." Така Демирдаг обяснява стабилността на турската икономика и "тайната" на значителния растеж на страната въпреки кризата. Според него турците имат едно наум, че за тяхното работно

място се състезават и много други хора. По същия начин той обяснява и особеностите в правенето на бизнес там - ако обслужиш добре клиента си, ще запазиш работата си, ще успееш да я увеличиш и да отчетеш по-високи приходи.

Дарина Черкезова

гр. София 1504
бул. "Васил Левски" 138
тел.: (02) 954 39 99

www.etapgroup.com

ETAP

DRES
BULGARIAS

Турция е най-посещаваната дестинация

Над 500 хил. българи са пътували до южната ни съседка само за първите шест месеца на годината

Турция е най-посещаваната туристическа дестинация от българите, показва статистиката на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Южната ни съседка заема челното място не само към юли 2011 г., откогато са последните данни, но и за последните няколко години назад. Изключение са само 2008 и 2009 г., когато е изместена от Гърция. В същото време и интересът към България

не е малък и през последните десетина години Турция неизменно е в Топ 10 на държавите, от които има най-много чуждестранни туристи.

Близко и евтино

Две от основните причини за развитието на туризма от България към Турция и обратно са, че те се намират близко, а разходите за пътуване и почивка не са големи. Българите масово почиват в турските курорти преди и в края на летния сезон, тъй като тогава ofertите са дори по-ниски от тези по Черноморието. От друга страна, не е малък и броят на турците, особено тези в пограничните райони, които избират България дори

и само за уикенда. Преди време минаването на границата дори беше свързано и с икономически причини, например заради по-ниската цена на горивата в едната или в другата държава.

Динамика на пътуванията

Само за първите шест месеца на 2011 г. от България към Турция са пътували над 500 хил. души, а към края на юли броят им вече е близо 670 хил. Въпреки това тези данни са по-ниски на годишна база съответно с 5.7 и с 3.9%. Пътуванията отчитат ръст, макар и слаб, през 2008 и 2009 г., но в края на 2010 г. те са със спад от 3.2%. Бълга-

рите намалиха пътуванията си в чужбина, но въпреки негативния резултат Турция запази първото място сред дестинациите, които са най-атрактивни за тях.

Спад има и в интереса на турските туристи към България. Например за първите шест месеца страната е била посетена от около 90 хил. души, или с 5.7% по-малко на годишна база. Месец по-късно броят на туристите се увеличава до около 110 хил., но въпреки това негативната тенденция се запазва и е отчетен спад от около 7.4%. Въпреки това обаче Турция все още е в десетката на страните, от които посрещаме най-много туристи. **П**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Татяна Тюркян Думан, собственик на ресторант "Тюркоаз"

Искам да оставя "Тюркоаз" на децата си

► **Турската кухня е с много по-различни продукти, които ги няма в България. Ние внасяме всички продукти от Турция, казва Тюркян Думан**

► **Какво е да си жена-собственик на най-големия турски ресторант в България?**

- Това е една сбъдната мечта. Не е лесно, но за мен е удоволствие, защото работя нещо, което ми харесва. А когато работите нещо, което обичате и ви е хоби, то се получава по-лесно, по-бързо и по-приятно. При мен това е бащина професия. Аз съм израснала в ресторанта на баща си в едно родопско село. И когато заминах през 89-а в Турция, кухнята силно ме впечатли. Тогава започна този мерак и любопитство към турските ястия. Обиколила съм много региони на Турция, беше ми любопитна кухнята във всеки от тях и съм се опитвала да готвя всичко. Всяко от ястията, които предлагаме в ресторанта, аз мога да го направя сама вкъщи.

► **Как ви гоиде идеята за името на ресторанта?**

- Тюркоаз е турско синьо - това е полускъпоценен камък, който се знае като турски камък. Тюркоаз е и мой любим цвят, много го харесвам, често го нося и когато избирахме име, една моя приятелка ми подсказа, че любимият ми цвят би било страхотно име за ресторанта.

► **Какво е най-трудното в работата ви?**

- Както всяка работа, и тази изисква много усилия - много дълги работни часове, в ресторанта съм между 12 и 16 часа. Трябва да се контролира всяко нещо. Защото предлагате храна, а човек е най-чувствителен към това, с което се храни.

► **В България е разпространено схващането, че**

българската и турската кухня са почти идентични - мислите ли, че е така?

- Разбира се. Живели сме заедно на тези земи дълго време и няма как да не се влияе едната кухня от другата. Това взаимно влияние се вижда и между гръцката и турската кухня, между сръбската и македонската - много неща си приличат дори по наименования.

► **А какво е нещото, което все пак различава турската кухня от българската?**

- Турската кухня е с много по-различни продукти, които ги няма в България. Ние внасяме всички продукти от Турция - булгур, сос от нар, нахут - това не са неща, които ще намерите в нашата кухня. Или пък турското кафе - тайната му е, че трябва да е прясно смляно истинско турско кафе - затова използваме само вакуумирано. Най-известното турско кафе е на Куру Кахведжи Мехмед Ефенди. То трябва да е направено бавно на тих огън, слава Богу, вече имаме машини, които помагат за това. И трябва да е с малко захар и приготвено с любов.

► **Имаше ли сътресения в развитието на ресторанта последните години?**

- Слава Богу - не. Този ресторант ни е втори всъщност - първият ресторант се намира в бензиностанция, Shell Плоски и се казва Turkish Kebap, от година и половина сме тук в София и скоро се надяваме да имаме ресторант и в центъра. Не беше лесно началото, започнахме през 2008-а, точно в кризата всъщност. Даже когато откривах втория ресторант, ми казаха, че съм луда. Но това беше моя мечта и нещо, в което вярвах много силно, и се оказах права - и двата ресторанта са много посещавани. Цяло лято градината на "Тюрко-

аз" беше пълна, даже връщахме гости, за съжаление. Правила сме кетъринг на чудесни места - на мача на ЦСКА с Бешикташ, което беше изненада за турския отбор. Оттогава всеки път сервираме на мачовете на ЦСКА. А не сме рекламирали ресторанта никъде - нямаме нито една реклама, нито един билборд. Всичко е „от уста на уста“, което е най-добрата реклама.

► **Каква е тайната на успеха ви?**

- Може би имаше липса на такъв турски ресторант. Имаше и други турски ресторанти, но те отваряха и след година затваряха, тъй като нямаша достатъчно добър персонал. Най-важното нещо в един ресторант е кухнята. Ние имаме осем майстор-готвачи, които са подбрани от Турция специално за ресторанта. Това трябваше да се направи и беше най-голямата ми лудост - да ги доведем от Турция. Но аз съм живяла 14 години в Турция и много мои приятели ми помогнаха в избора. Менюто не е адаптирано по никакъв начин - предлагаме само оригинални турски рецепти

и продукти. Всички сервисьори са предупредени, че не искам да виждам ръка във въздуха. И въпреки високите изисквания можем да се похвалим, че екипът за година и половина не се е променил. Това означава, че хората са доволни и аз съм доволна от тях.

► **Какво трябва да опита човек задължително при вас?**

- Предлагаме най-крехкото агнешко, което няма да разберете, че е агнешко. Всички меса транжираме само на място. Хлябът ни излиза директно от печта. От супите препоръчваме лещата, която е направена с много подправки и е много вкусна. Не можем да пропуснем и мезетата - хумус и таратор от моркови. От основните ястия имаме страхотна чобан капама. Предлагаме и кратко рибно меню. От десертите препоръчвам кюнефето - десерт, приготвен от кадаиф и моцарела, препечен на дървена пещ и поднесен топъл. Разпространено е мнението, че турската кухня е много мазна и нездравословна - с течение на времето нашите гости се убедиха точно в

обратното. В турската кухня няма полуфабрикати, няма замразено, почти няма пържено. Всичко се реже и приготвя на момента.

► **Какви гости имате?**

- Посетителите ни са разнообразни: за нас е чест че ни гостуват посланикът и официалните гости на турското посолство, нашата кухня я почитат и гърци, англичани и много чужденци, най-вече ние българите ценим хубавата турска кухня и може би само 10 % от нашите гости са турци.

► **Успяхте ли вече да си избуите инвестицията?**

- Така се оказва. Макар че не това е главната ми цел. Аз не искам този ресторант да оцелее за 2-3 години. Искам да го оставя на децата си. В Турция има ресторанти, които работят 50-60 години с едно и също меню, ресторанти на баба, дядо, в които вече работят внуците им. Искам децата, които сега тичат и играят тук, след 20 години да знаят, че тук ще има един турски ресторант, където могат да похапнат. И дай Боже едно от моите деца да осъществи тази моя мечта.

► **Турската кухня няма полуфабрикати, няма замразено, почти няма пържено. Всичко се реже и приготвя на момента**

► **Тайната на истинското турско кафе, е, че трябва да е прясно смляно турско кафе - затова използваме само вакуумирано**

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Интервю Зеки Байрам, председател на Турско-българската търговско-индустриална камара и изпълнителен директор на

Условията за транспортен бизнес

Държавата събира данъци и такси, но пътищата продължават да са лоши

► **Господин Байрам, вие сте собственик на една от големите автобусни компании "Етап Агрес". Лесно ли се прави транспортен бизнес в България? Какви са предимствата и недостатъците?**

- В последно време има все по-малко предпоставки за развитието на транспортния бизнес в България. Една от причините е лошата инфраструктура и недоброто състояние на пътищата, което влияе върху качеството на услугата, а от друга страна, това увеличава и нашите разходи.

► **А има ли спад в печалбите ви?**

- В момента автобусните фирми плащат такси, данъци, винетки, пътищата продължават да са лоши, но покупателната способност на хората е все по-ниска. Често

се случва автобусите ни да са наполовина празни. В изпълнение през последните години повечето фирми се опитаха да подновят автопарковете си, а и трудно изплащат лизинговите си вноски. В крайна сметка се получава така, че нивата на печалбата са по-ниски от нивата на лихвите по лизингите.

► **Правителството предвижда някои законови промени като прелицензиране на автобусните фирми, както и някои по-високи технически изисквания. Каква е вашата позиция?**

- В мерките, които правителството се опитва да наложи, има един проблем - те може да са успешно прилагани някъде другаде, но за да са успешни в България, трябва да са съобразени с текущите условия. Трябва

всичко да се адаптира към нашите условия и именно тук идват трудностите. Ето например ние членуваме в Националната асоциация на автобусните превозвачи в България, която води активни преговори с кабинета. Диалогът обаче е труден. От двете страни има различни виждания за нещата. Аз обичам да казвам следното: "Много е трудно да стоиш зад бюрото и да виждаш работата на тези пред него". С тези думи имам предвид, че за правителството е трудно да види истинските проблеми в бизнеса, а пък самият бизнес трудно обяснява ситуацията в бранша. Именно тук се получава разминаване, а оттам и разногласията по проблемите в транспортния сектор.

► **Какви спорове вас са грешните хогове на правителството?**

„Много е трудно да стоиш зад бюрото и да виждаш работата на тези пред него. За правителството е трудно да види истинските проблеми в бизнеса, а пък самият бизнес трудно обяснява ситуацията в бранша

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

“Кастамону Ентегре” инвестира 100 млн. EUR във фабриката си в Казанлък

Компанията планира да започне производството на плочи от типа OSB през 2013 г.

Турският холдинг “Кастамону Ентегре”, който е собственик на фабриката за производство на ПДЧ и ламинирани ПДЧ “Габровница” - Казанлък, ще инвестира 100 млн. EUR за изграждането на линия за производство на плочи тип OSB.

Предвижда се линията с производствен капацитет около 400 хил. куб.м годишно да е готова към края на 2013 г., като близо половината от произведената продукция ще се изнася в Турция. С допълнителната инвестиция в производството на OSB холдингът ще затвърди мястото си сред най-големите турски инвеститори в България.

В групата на големите

Според класация на сп. “Капитал” от 2010 г. “Кастамону Ентегре” се нарежда сред 50-те най-големи турски фирми с инвестиции извън страната: Prolepn в Румъния е на 32-ро място, Natron Nayat в Босна и Херцеговина е на 34-о място, а “Габровница” в България - на 40-о място.

► **“Кастамону Ентегре” планира да увеличи инвестициите си извън страната, което ще доведе до двойно увеличение на пазарния ни дял, казва Халюк Йълдъз, генерален директор на холдинга “Кастамону Ентегре”**

Възходящото развитие на холдинга ще се базира на увеличаване на пазарния дял в Турция, като основно ще се даде приоритет на развитието на фирмата извън страната, така че да увеличи пазарния дял на холдинга зад граница.

В изпълнение на тази цел “Кастамону Ентегре” през следващите няколко години да осъществи редица инвестиции извън Турция. След финализирането им производственият капацитет на групата ще се увеличи със 100% спрямо сегашния и това ще затвърди мястото й сред най-големите турски компании.

Само с планираните за 2012 г. инвестиции производственият капацитет на “Кастамону Ентегре” ще се увеличи от 2.5 млн. куб. м на 3.3 млн. куб. м, така че оборотът на компанията ще надвиши 1 млрд. USD.

Новите производствени мощности

През 2010 г. компанията пусна в експлоатация фабрика в турския град Гебзе, който произвежда

1600 куб. м ПДЧ дневно и 480 000 куб. м годишно. Производствената линия на Тевер в Гебзе бе пренесена в Румъния, където в края на 2011 г. ще започне производство с капацитет 1.600 куб. м ПДЧ на ден и 480 000 куб. годишно.

В резултат на това в края на 2011 г. компанията ще притежава на различни места 3 фабрики за производство на ПДЧ с капацитет, равен на този във фабриката в турския град Балъкесир.

В същото време с бързи темпове се развива и инвестицията за изграждане на фабрика за плочи от дървесни частици със средна плътност (МДФ) в турския град Адана, която ще започне работа в началото на 2012 г.

Скоро стартира и инвестицията за производство на МДФ в Татаристан, Русия, като на церемонията за първа копка на линията присъстваха и част от клиентите на холдинга. Предвижда се строителството и монтажните дейности да приключат до края на годината.

автобусната фирма "Етап Адресс" АД

в България не са добри

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Визитка**Кой е Зеки Байрам**

- Роден е през 1953 г. в град Сакарія близо до Истанбул.
- Завършил е финанси.
- От 1981 г. започва да се занимава с външна търговия, като в началото изнася ръчно тъкани килими от

Турция. Занимава се с външнотърговска дейност малко повече от 20 години.

► През 1994 г. създава автобусната компания "Етап-Адресс" АД в България. През 2004 г. той участва в основаването на Турско-българската търговско-индустриална камара, а от 2009 г. е и неин председател.

- Например - защо държавата подпомага железопътния транспорт и покрива загубите на железниците, а не подпомагат нас, при положение че автобусният транспорт предлага много по-добре и по-качествена услуга. На практика се получава неправомерна конкуренция и ние сме оцетени. Според мен би било по-добре, ако се приватизират железниците, за да отпадне една тежест на държавата. Политиките, които засягат транспорта, трябва да се разглеждат професионално.

► **Вие сте и председател на Турско-българската търговско-индустриална камара. Кои бизнес сектори са най-атрактивни за**

турските инвеститори?

- Много е трудно да се постигне някакво групиране по отрасли, тъй като виждаме, че бизнесът между двете страни се развива в почти всички сектори - като се започне от строителството, тежката и леката промишленост, мине се през земеделието, сферата на услугите и се стигне до най-малките търговци.

От друга страна, камарата осъществява и социална дейност. Ето например отношенията между Българския Червен кръст и Турския Червен полумесец. Камарата си сътрудничи успешно и с Българската търговско-промишлена палата и с нейния турски аналог, като по този начин стои между тези институции и допринася за

връзката между тях.

► С какво е атрактивна България за чуждите инвеститори?

- Най-важното нещо, което прави България привлекателна, са ниските данъци и ниските разходи за труд. Турските инвеститори пренасят в България своето ноу-хау, а изнасят по-голямата част от продукцията си в Европа. Понякога обаче не работим много добре с институциите. Оказва се, че в чисто технически план нещата не са направени особено добре. Бюрокрацията е значителна, което понякога възпира турските инвестиции. Все пак за бизнеса времето е най-ценният капитал. Според мен трябва да има по-бързи процедури, които да позволяват на инвеститорите да започнат по-лесно бизнеса си, без да губят много време.

► Кои фирми в камарата са повече - българските или турските?

- Броят им е равен - 50:50. Ние обръщаме много сериозно внимание на това да се запази балансът между броя на българските и турските

фирми в камарата. Има много големи турски фирми, които имат интерес към България и са готови да направят големи инвестиции. Ние активно работим в посока на тяхното привличане, но както казах, понякога изпитваме трудност именно поради бавните процедури в институциите.

► С какво още се занимава камарата?

- Ние не се ограничаваме само до българо-турските отношения. Имаме отношения и с други балкански и европейски страни с цел да увеличим контактите и бизнес дейността както на турския, така и на българския бизнес в България. Разбира се, когато започнахме да разширяваме дейността си, видяхме, че в дейността ни има много потенциал, и започнахме да създаваме отношения с останалите търговски камари в България. Например това са смесените камари между българи и италианци, българи и араби и др. В работата с камарите от чуждите страни ние сме един вид мисионери - да привличаме частни инвестиции в България и да популяризираме страната.

Също така работим за създаването на нови възможности за бизнес между Турция и България, за намаляването на трудностите и пречките пред развитието на бизнеса между двете страни.

Кина Драгнева

Накратко

► Турско-българската търговско-индустриална камара е създадена през 2004 г. Целта ѝ е да подпомага развитието на търговските и икономическите отношения между Турция и България.

► Още в началото на 90-те години в различни краища на България е имало сдружения на турски и български бизнесмени, но те са нямали толкова мащабен характер, какъвто днес има камарата, казва председателят ѝ Зеки Байрам. Към момента членовете на камарата са около 110. Тя има представителства не само в София, но и в Стара Загора, Кърджали и Бургас.

Зираатбанк е навсякъде с Вас

След строителството на „Люлин” „Мапа Дженгиз”

„Доуш” строи част от втория лъч на метрото, а „Кайъ” направи „Сердика център”

Магистрала „Люлин”, вторият лъч на софийското метро и „Сердика център” - това са три от ключовите примери за големи и важни строителни проекти в България, в които участват турски компании. Имената

на фирмите, които стоят зад всеки от обектите, са „Мапа Дженгиз”, „Доуш” и „Кайъ”. И трите са сред лидерите в своя сектор, строят масово в чужбина и все още не са се отказали от възможността да се заемат с изграждането на нови обекти в страната. Факт е обаче, че все още не са получили втори шансове.

След проблемите, свързани с построяването на автомагистрала „Люлин”,

турската фирма „Мапа Дженгиз” участва в почти всички процедури за избор на строител на магистрални отсечки, но досега не е спечелила. Другата турска фирма, която участва често, е „Доуш иншаат ве тиджарет”, но по времето на това правителство и тя не печели изграждането на нова част от аутобана.

Осемгодишната сага с „Люлин”

Покрай проблемите със строителството на магистрала „Люлин” „Мапа Дженгиз” стана най-известната турска строителна фирма у нас. Близко 8 години бяха нужни, за да бъде завършена 19-километровата магистрала. Договорът за строителството беше удължен със 17 месеца, а цената с над 30 млн. EUR. Меморандумът за проекта е подписан през 2002-2003 г., а първоначалната стойност на проекта е 148 450 000 EUR, от които 75%, или 111 337 500 EUR, по ИСПА и 25% (37 112 500 EUR) национално съфинансиране.

Договорът с изпълнителя „Мапа Дженгиз” е от 8 август 2006 г. Турската компания трябваше да завърши аутобана през декември 2009

От „Надежда” до бул. „П. Евтимий”

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

329.1

млн. лв. е цената на метроотсечката, която изпълнява турската компания „Доуш”

г. Първоначалната стойност беше 137 381 785 млн. EUR, от които 75% безвъзмездна финансова помощ по ИСПА. След това договорът е удължен със 17 месеца - до 15 май 2011 г., а стойността набъбна до 185 млн. EUR. Имаше реална възможност,

ако не бъде завършена в срок магистралата, страната ни да загуби европейските средства. Забавянето обаче се е получило не само по вина на изпълнителя, а и по вина на държавата. Именно заради несвършена от нейна страна предварителна работа

се стигна и до оскъпяване на обекта.

Строителният гигант

„Доуш иншаат ве тиджарет” е другото голямо име на турския строителен бизнес в България. Преди няколко

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Бурхан Немутлу, директор на „Regnum”

Хотелът ни има средна заетост от 55%

Трябва да има визови облекчения за туристите и чартърно летище край Банско

Господин Немутлу, каква е заетостта на хотел „Regnum” в Банско?

- Regnum Apart Hotel работи вече трета година и отчитаме нарастване на заетостта. За 2010 г. тя е 55%. Водещ е зимният сезон. Наблюдаваме ръст на гостите и през летните месеци. За популяризирането на Банско и като лятна дестинация трябва обаче доста да се работи и на ниво община, за да имаме повече дейности и възможности да привлечем туристи в града. Ние предлагаме студия, едностайни и двустайни апартаменти. Най-предпочитани от семейства с деца и от двойки са едностайните с отделни помещения - дневна, спалня и баня. Удобни са, просторни и с малка ценова разлика в сравнение със студията.

Кои са причините клиентите да избират вашия хотел за ежегодната си почивка?

- За трите години, откакто сме на пазара, сме спечелили редовни клиенти, които идват не само ежегодно, но и по няколко пъти в активен сезон. Хотелът ни е един от най-добрите в Банско като локация, база, удобства, екстри. Продължаваме да инвестираме, да предлагаме нови възможности

Визитка

► Бурхан Немутлу, е роден 1964 г. в Шумен. Учил е във ВИНС - Варна. Завършил Истанбулския университет.
► От 1991 до 1999 г. е представител на БЕКО за Балканите, Северна Африка и бившите съветски републики. След това е регионален представител на „Коч холдинг” в Букурещ, а после в София.
► През 2003 г. става директор и прокурист на „Opet”.
► От края на 2008 г. е директор на „Regnum”.

за отдых и почивка. Двете конферентни зали в хотела са просторни, с по 100 места, модерно оборудване и с дневна светлина, защото на това вече много се държи. От тази година оборудването на зала 2 позволява да приемаме и танцови групи. Ще направим и футболно игрище.

Освен това се стремим във всеки отдел да имаме служители с английски, гръцки, руски, турски. Турските туристи са на седмо място по численост в хотела за изминалия зимен сезон. За тях визовите ограничения са сериозна пречка и се надявам да се приемат облекчения предвид факта, че Турция е пазар с голям потенциал. Вместо само за 6 дни предлагам туристите, които ще останат в зимните курорти, да идват с 3-месечни визи с право на мно-

гократно влизане в рамките на 30 дни. Така туристът ще може да идва през сезона няколко пъти и ще си избие цената на визата, която не е евтина. Турски граждани с шенгенска виза могат да пребивават в България 5 дни, но има условие да напуснат през трета държава, а това им оскъпява престоя тук и трябва да се промени. Трябва да се направи и летище за чартърни полети.

Каква е инвестицията за изграждането на хотела?

- Инвестицията в хотела е 17 млн. EUR. Ние по принцип сме инвеститор в търговски и жилищни сгради. В България сме инвестирали в имоти за над 30 млн. EUR. С тази инвестиция се нареждаме на второ място сред турските инвеститори след „Шише Джам”.

0700 16 100 www.ontravel.bg

НОВА ГОДИНА 2012

АНТАЛИЯ

30 декември (4 нощувки)

Riu Kaya Belek
5★ AI
297€

Vogue Avantgarde
5★ UAI
376€

Maxx Royal Belek
5★ UAI
456€

ДУБАЙ

11 Ноември (4 нощувки)
цена от **449€**

остана без големи проекти в България

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Строителство на магистрали

148.45

► млн. EUR е първоначалната стойност на проекта за изграждане на магистрала „Люлин“

обединението „Доуш еко“, което построи отсечката от автомагистрала „Тракия“ от Карнобат до Бургас. „Доуш“ беше и един от кандидатите да строи лот 4 на „Струма“ - Сандански - Кулата, но беше предложила една от най-високите цени - 83 млн. лв. без ДДС.

Сред големите обекти, по които работи „Доуш“, освен софийското метро са и магистрала в Украйна, университет в Либия и т.н. Общата стойност на проекти, в които участва компанията сега, е в размер на 3.5 млрд. USD, а дялът ѝ в тези проекти е в размер на 2.7 млрд. USD.

„Доуш“ е създадена през 1950 г. и вече е изпълнила над 165 проекта. Оборътът от тях е над 9 млрд. USD. Сред проектите са 19 язовира, 1150 км пътища, включително 415 км магистрали, 2 млн. кв. м сградно строителство, 35 000 м на мостове, виадукти и пасажии и повече от 96 000 м

” Турция е трета в света по експортно строителство, като една от основните причини за този факт е, че държавата подпомага строителните си фирми

тунели, пристанища и т.н.

„Кайъ“ - експертът в сградното строителство

В сравнение с „Доуш“, строителят на мол „Сердика център“ „Кайъ констръкшън“ е сравнително млада компания. Тя е създадена през 1991 г., като първоначално се е занимавала със строителство на индустриални сгради. Сега „Кайъ“ работи в над 25 региона и 3 континента.

нента. „Кайъ констръкшън“ има представителство освен в Турция, в Алжир, Русия, Литва, Казахстан. Компанията е строила много училища, индустриални сгради, офиси, инфраструктура, хотели, жилищни и търговски комплекси.

Красимира Янева

Инвестиции

210

► млн. EUR е инвестицията в „Сердика център“ и „Сердика офиси“, изградени от турската компания „Кайъ“. В цената влиза и покупката на земята

VitrA®
Bathroom Culture

Витра София - шоурум, бул. „България“ 88, тел. 02/ 854 83 05-06

Витра Пловдив - шоурум, бул. „Дунав“ 5, тел. 032/ 511 608-9

Кулинарният Истанбул

Западните пътешественици днес преоткриват древния турски град като източник на кулинарни наслади, а той предлага безброй - както традиционни, така и модерни

От векове турската кухня присъства по българските земи. Ястия като имам баялдъ, мусака, говеч и кебап са станали част и от нашата кулинарна традиция и сякаш живеем с усещането, че турската кухня няма тайни от нас. Грешка. Първо, защото тя е толкова богата, че винаги има какво още да се открие, и второ, защото не спира да се развива. В последните

няколко години Турция набира скорост като кулинарна дестинация, която западните пътешественици днес преоткриват. Днес хиляди почитатели на кулинарните пътешествия се стичат в Истанбул, за да се насладят на богатата и ароматна турска кухня. Струва си да погледнем на този древен и космополитен град, който считаме за познат, с други очи.

На закуска

Първата спирка за гладните туристи в Истанбул са салоните за закуска, като особено популярна в момента е традиционната закуска от град Ван, недалеч от границата с Иран. В салоните тип "Ван" се предлага класическа турска закуска - сирене, домати, краставици и хляб, но и свръхбогато плато с типично източни продукти

► Истанбулските ресторанти никога не са празни

- сирена с дивни билки, каймак, цацик - гъсто кисело мляко, и муртуга - тежка пшеничена каша. Масло, мармалад, маслини и прочутият мед от Ван са други акценти. Разбира се, всичко това се консумира с безброй чаши турски чай. Салоните за закуска са навсякъде в Истанбул, но хит в момента е веригата Van Kahvaltı Evi в квартала "Бейоглу".

Еснафски обя

За обяд популярни са традиционните бистра и особено т. нар. еснафски или работнически ресторанти (esnaf lokantasi). Те предлагат разнообразие от традиционни ястия, наредени в топли витрини, като задължително се използват пресни и локални продукти - нещо, което туристите днес особено ценят. Освен бърз и питателен обяд

на място еснафските бистра правят и доставки директно в околните магазини, дюкяни, работилници, откъдето идва и името им.

Безброй вкусове

Традицията на храненето в Турция е цяла епопея - с много мезета като сирена, риби, хляб, масло, хумус, маслини, лозови сармички, зеленчукови разядки. Може

РЕКЛАМНО ПОЗИЦИОНИРАНЕ

Кемал Йозмез, управител на фирма "Юзгюн" ООД

Искаме да се развиваме най-вече на българския пазар

► Целите на "Юзгюн" в този момент марката POLINIM да се развива най-вече на българския пазар

Боите POLINIM вече се изнасят за Франция, Гърция, Румъния и Косово

на България с производство на собствена марка боя. Така беше създадена марката POLINIM.

► **Господин Йозмез, с какво се занимава вашата фирма и откога е на пазара в България?**

- "Юзгюн" ООД е създадена през 1998 г. и към момента е фирма с утвърдено име на българския пазар. През 2001 г. преминахме към строителния сектор с внос на марка боя от Турция. След последната точка на кризата в България през 2008 г. спряхме вноса на боя и решихме да подпомогнем икономиката

► **Какви продукти предлагате "Юзгюн"?**

- Продуктите ни са предназначени за строителния сектор, както интериорна и екстериорна боя, предлагаме и лепила, грундове и разредители. Вече утвърдената ни марка интериорна боя "Грация" се предлага в широка цвятна гама на достъпни цени за този клас.

► **По какъв начин вашата фирма предлага своите продукти?**

- Не ползваме услугите

на дистрибутори, използваме собствени превозни средства, за да предлагаме боите POLINIM. Клиентите ни могат да ги намерят както в големите строителни марки, така и в малките строителни магазини.

► **За колко и кои страни изнасяте продукция и имате ли други планове за развитие на бизнес у нас?**

- Марката POLINIM вече се изнася за Франция, Гърция, Румъния и Косово. Нашите цели са в тези кризисни моменти в икономиката на България POLINIM да се развива най-вече на нашия пазар.

DEDEMAN
PRINCESS SOFIA
&
TRIMONTIUM PRINCESS PLOVDIV
HOTELS

We take care of everything!

DEDEMAN PRINCESS SOFIA HOTEL
131, Maria Louisa Blvd, Sofia 1202, Bulgaria
tel. +359 (2) 9338778, fax. +359 (2) 9338777
e-mail: reservation.sofia@dedeman.com

DEDEMAN TRIMONTIUM PRINCESS PLOVDIV
2, Kapitan Raicho, Plovdiv 4000, Bulgaria
tel. +359 (32) 605000, fax. +32 6050009
e-mail: trimontium@dedeman.com

www.dedeman.com

► Вкусните гозби в еснафските бистра са хит

► Гюзлемите се приготвят пред клиента и според предпочитанията му

Кулинарни приключения на улицата

► Уличната храна в Турция е цяла вселена. Шишовите и гюнерите са на всеки ъгъл, а други улични специалитети са коркореч - наплетени агнешки чревца на шиш, и дурум - тънка питка с пълнеж, като вариациите ѝ са неизброими. Може да ви увият всякакъв кебап, кюфтета и т. н.

► Турците са майстори на тестените изделия. Популярни са гюзлемите, които винаги се приготвят пред клиента и според неговите предпочитания, както и зевреците - симит.

► Морската храна не може да бъде пренебрежната и по улиците на

Иstanbul. Разпространени са питки с печен на плоча паламуд и лук, миди, пълнени с ориз, и хамсия, която се пържи в огромни съдове напърно на улицата и се сервира с лимон и лук.

► Приема се, че Италия и Франция са ненадминати, когато става дума за сирена и деликатеси от месо, но истанбулските специализирани локалитети по нищо не им отстъпват. Това, че не се използва свинско месо, ни май-малко не се отразява на броя на месните деликатеси.

► Сирената пък са десетки и се правят главно от овче мляко. Има бяло саламурено сирене, овче сирене, съхранявано в овча кожа, халуми - сирене с мента, сирене с билки, безсолно сирене, пресно-

лен кашкавал и сирена, наподобяващи грюер, пармезан, дори моцарела и сесил - меко сочно сирене на конци.

► Туристите са неугържимо привлечени от истанбулските пазари със свежи зеленчуци и плодове, безброй екзотични подправки и още по-безброй сладкиши.

► Безбройните сладкарници на Istanbul са претрупани с десетки разновидности на баклава, кадаиф, локум и други сладости, обилно поръсени с шамфъстък. За автентично изживяване не пропускайте Гюлуозлу в Каракой - истинско царство на изкушенията, цял търговски център, посветен на баклавата и нейните вариации, който съществува от далечната 1949 г.

дори да се стигне до октопод, скариди и екзотични риби за мезе. С мезетата се сервират и салати, пържени или мариновани зеленчуци. След това идва ред на чорбата - от жълта леща или боб, домати, зеле, нахут, шкембе или пача. Основните ястия обикновено са кебап или кюфтета, мусака, гювеч, или риба. Особено харесвани са ресторантите с акцент върху

черноморската храна, а един от хитовете сред чуждестранните посетители е хамси пилаф - оризов кейк с билки, боровинки и кедрови ядки, обвит с филета от прясна хамсия и запечен на фурна.

Изисканият Istanbul

В модерните, европейски ориентирани части на Istanbul вече са се заформили

цели квартали - като "Каракьой", "Кадъкьой" и "Бейоглу", където изобилстват модерни ресторанти, майстори готвачи от световна величина и висококачествена кухня, която най-често е по-модерна интерпретация на традиционната местна кулинария. Все пак интересът на ценителите е насочен към местата, които залагат на домашните акценти, прес-

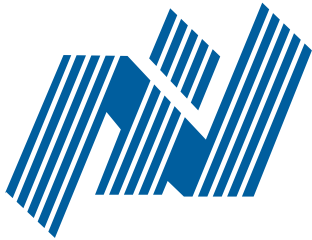
ните, регионални и сезонни продукти.

Типичен пример е веригата ресторанти "Чия" в Кадъкьой, в азиатската част на града, които са добили международна популярност, както и техният основател и главен готвач Муса Дагдевирен. Кулинарните му умения отдавна са привлекли вниманието на критиците от влиятелни международни

издания. Дагдевирен е истински откривател, който непрекъснато обикаля страната и събира забравени рецепти от затънати краища. Неговите ресторанти обаче не са претенциозни в интериора, нито пък са достъпни само за заможни хора. Качествената храна там привлича както богаташи, така и средно заможни семейства и туристи. За да откриете перфектно-

то място за вашите предпочитания и бюджет, най-лесно е да направите справка в някой от множеството сайтове и блогове в интернет, посветени на истанбулските ресторанти. Или просто да попитате местните хора. Те ще ви дадат подробна и достоверна информация, защото в Турция храната е нещо, с което никой не се шегува.

Ани Коджаиванова

НИТЕКС-50 АД

e-mail: lazar.savov@nitex50.com

e-mail: bs@nitex50.com

www.nitex50.com

Адрес:

гр. София, Гара Искър

ул. "Поручик Христо Топракчиев" 10

Контакти:

тел.: 02/ 978 86 81

факс: 02/ 978 65 45

ПРОИЗВЕЖДАМЕ ЗА СВЕТОВНО ИЗВЕСТНИ МАРКИ

- производство на широка гама трикотажни платове от памучни и вълнени смеси
- производство на вълнен тип тъкани от висококачествени влакна

КПШ проблеми

Имате ли виза

Нежеланието на ЕС за облекчаване на тежкия визов режим за Турция е все още една от най-сериозните спънки за българо-турските бизнес отношения

Визовият режим е най-голямата пречка пред засилването на бизнес контактите между Турция и България, посочват

турските предприемачи. Според тях процедурите са тромави и продължителни. И само заради необходимостта от издаване

на виза пропускат важни събития и бизнес срещи, съответно губят пари и възможности.

Въпрос на европейска политика

Всъщност визовият режим е проблем не само за бизнес контактите на Турция с България, а и с всички държави от Европейския съюз (ЕС). Местните бизнесмени са наясно, че режимът е свързан с регулации в рамките на съюза и не зависи само от българските власти, но въпреки това от години акцентират, че е нужно да има допълнителни облекчения и да се намери някаква алтернатива, най-малкото защото сме съседни държави. "Да, знаем, че това е свързано и с исквания на Европейския съюз, но България трябва да мисли за собствените си интереси, а не само за тези на съюза. Така правят и другите европейски държави", коментира Халил Демирдаг, главен изпълнителен директор на Smart Group (вж. стр. 22).

Облекчени условия

От Министерството на външните работи (МВнР) все пак отчитат, че вече са направени няколко стъпки в исканата посока, тъй като и България осъзнава нуждата от подобряване на условията за преминаване на границата. Така например от министерството са дали указания и право на консулските длъжностни лица да взимат самостоятелни решения за издаване на визи без съгласуване с дирекция "Консулски отношения" (ДКО) към МВнР. Това съкрати сроковете по взимане на решения и издаване на визите, отчитат от ведомството. Без съгласуване с ДКО се издават еднократни и многократни визи на ръководния състав и служителите

на турски фирми - крупни инвеститори в България.

При облекчени условия и в съкратени срокове се издават визите на членовете на семейства на български граждани и на граждани на ЕС, на членове на официални делегации, участници в международни прояви по линия на ЕС/ЕО, НАТО, ОССЕ, ЧИС, на участници в мироопазващи операции и техните семейства, на участници в спортни мероприятия по официална покана на Министерството на физическото възпитание и спорта.

От 2006 г. в дипломатическите и консулските представителства на България в Турция МВнР откри процедура за акредитиране на туристически фирми, които внасят заявления за визи на организирани групи туристи, отбелязват още от ведомството.

На фона на всичко това трябва да се има предвид, че до момента между ЕС и Турция няма подписано споразумение за облекчаване на издаването на визи, което би отключило олекотяването на визовия режим между България и Турция, коментират от МВнР.

Диалогът Турция - ЕС

Между Турция и ЕС все още няма официален диалог за премахването на визовия режим. В същото време Албания, Сърбия, Босна и Херцеговина вече се възползват от плюсовете на безвизовото пътуване на територията на ЕС. Едни от най-сериозните противници на премахването на режима за Турция са Австрия, Кипър, Франция, Гърция, Германия и Холандия. Настоящата политика носи милиони евро годишно на ЕС от такси за издаване на визи. В същото време обаче ограничава свободата на пътуване на турските граждани и води до икономически загуби заради затруднените условия за търговски отношения между Турция и ЕС.

Ангел Сумичиев

Правила Как се издава виза

- ▶ Турските граждани могат да влизат на територията на България само след издаване на визи в съответствие с европейското и местното законодателство.
- ▶ Те се издават на основание визовата спогодба между България и Турция, подписана през 1993 г.
- ▶ През 2007 г. влиза в сила спогодба за изменение на визовата политика, която опростява режима за контрол на лица на външните граници,

посочват от Министерството на външните работи.

- ▶ Известни облекчения получават турските граждани, които припечават валидни визи или разрешения за пребиваване, издадени от държава, част от Шенген, Румъния, Кипър или Лихтенщайн. Те не трябва да представят краткосрочна виза за транзитно преминаване през територията на България.
- ▶ Към настоящия момент ЕС не е иницирал официално диалог с Турция за премахване на изискването за визи за нейни граждани.

КОМ
НАТУРАЛНА МИНЕРАЛНА ВОДА
ЦЕЛУВКА ОТ ПРИРОДАТА

КОМ
НАТУРАЛНА МИНЕРАЛНА ВОДА
ЦЕЛУВКА ОТ ПРИРОДАТА

0700 15 300
www.kom.bg

“Приста Ойл” произвежда близо 100 млн. л масла в Турция

Големият пазар и близостта на милиони клиенти са двата основни мотива за производителя на масла да открие завод в Измит

Турция е голям пазар и ако една компания иска да използва потенциала му, трябва да бъде близо до клиента, т. е. да започне дейност и там. Това обяснява Калин Трифонов, маркетингов директор на първия български инвеститор в Турция “Приста Ойл”. Според него това правило е валидно не само за бизнеса на производителя на масла, а и за всички компании независимо от сектора, в който работят.

Първата инвестиция
През 2003 г. “Приста Ойл” откри свой завод в Измит, в който инвестира близо 10 млн. USD. В момента в него работят около 50 души, а в търговския офис на фирмата в Истанбул - около 15. В турския завод се произвеждат масла за автомобилно и индустриално приложение, а от две години - и корабни масла. Годишният производствен капацитет на предприятието е около 100 млн. л масла годишно, което се равнява на 20% от пазара. Компанията разполага и с терминал за съхранение на базови масла с обем 6000 куб. м. Основният пазар на произведените в Турция български масла са Турция, Туркменистан, Ирак и Грузия. В Турция “Приста Ойл” продава не само продуктите, които произвежда там или в България със собствената си марка Prista, но и внася две други чужди марки - Техасо и Valvoline, като определени продукти от втората дори се произвеждат от “Приста Ойл Турция” по силата на сключен през 2005 г. лицензионен договор за производство. “Пазарният ни дял от търговията и дистрибуцията на тези три марки е около 6%, което

никак не е малко, тъй като конкуренцията е голяма. В Турция има над 130 марки масла”, казва Трифонов.

Предимства и недостатъци

В Турция е трудно да започнеш бизнес, обяснява Трифонов. Според него бюрократията там е много по-голяма от тази в България. Освен това от гледна точка на данъците условията за правене на бизнес там са по-сложни. В момента данъчната система в Турция е много динамична, тъй като законодателната уредба се синхронизира с тази в Европейския съюз, обяснява Трифонов.

В сектора, в който работи “Приста Ойл”, има и допълнително затруднение - търговците на масла са принудени да заплащат предварително акциз за продуктите, които внасят в страната, а едва след като ги продадат, тези такси им се възстановяват. Това води до ангажирането на допълнителен финансов ресурс, посочва Трифонов.

Изброените “недостатъци” при започването на бизнес в южната ни съседка обаче се компенсират от

факта, че пазарът е изключително голям. Освен това Турция е една от страните, които не пострадаха от кризата и дори напротив - отчитат сериозен икономически растеж, което е изключително благоприятно за бизнеса. “Ако другите компании, които работеха основно с държави от ЕС, пострадаха, ние спечелихме от кризата точно защото работехме в Турция и други държави от Близкия изток и Африка”, казва Трифонов. Той обяснява, че през последните години продажбите на автомобили в южната ни съседка са продължили да се увеличават, а оттам и търсенето на моторни масла. Добрата платежоспособност на гражданите на Турция е причина подобен ефект да се наблюдава и в други сектори.

Въпреки положителните резултати и добрите пазарни позиции от “Приста Ойл” обаче не възнамеряват да разширяват капацитета на завода си в Измит, а по-скоро да заложат на производството на нови продукти и услуги.

Дарина Черкезова

Справка Как се прави бизнес в Турция

► По данни на Турската централна банка преките инвестиции на български граждани в Турция възлизат на 3 млн. USD за 2010 г. и общо 29 млн. USD за периода между 2002-2010 г. Първата българска инвестиция в Турция е заводът на русенската компания “Приста Ойл” в Измит (вж. по-долу). Условията за регистриране на фирма на чуждестранни инвеститори в Турция са изключително улеснени, коментира Ертан Демирай, търговски представител на Турция в България. Минималният капитал за регистрация на акционерно дружество е 50 хил.

TRL, а за дружество с ограничена отговорност - 5 хил. TRL.

► Чуждестранните инвеститори в Турция ползват различни стимули в зависимост от мястото, размера и предмета на инвестицията. Общият режим за насърчаване се базира на данъчните преференции, но в някои случаи се предвиждат и възможности за кредитиране.

► Корпоративният данък в Турция е 20%, но за големи инвеститори се прилага до 2% отстъпка от данъка. Данъкът върху дивидентите е 15%. Не се облага с данъци лихвата от облигации, издадени от регистрирани в чужбина фирми. Данъкът върху лихвата от депозити е 15%. Приложимите ставки по ДДС са 1, 8 и 18%.

► “Приста Ойл” е първият български инвеститор в Турция. Заводът на компанията в Измит е открит през 2003 г.

*Поддържи
живота си!*

www.DBank.bg

АКО ИСКАТЕ ПАРИТЕ ВИ ДА РАБОТЯТ ЗА ВАШИЯ БИЗНЕС, ТО НАШИТЕ ПРОДУКТИ СА ТОЧНО ЗА ВАС:

- Бизнес депозити;
- Фирмени сметки - разплащателни, със специално предназначение, набирателни.

АКО СЕ НУЖДАЕТЕ ОТ ПАРИ, НИЕ ВИ ПРЕДЛАГАМЕ КРЕДИТИ ЗА БИЗНЕСА:

- Инвестиционни кредити;
- Кредити за оборотни средства;
- Комбинирани кредитни продукти;
- Кредитни линии.

НИЕ ВИ ПРЕДЛАГАМЕ ОЩЕ:

- Касови операции;
- Банкови преводи и валутни операции;
- Картови продукти и услуги;
- ПОС терминали;
- Банкови гаранции и акредитиви;
- Факторинг;
- Управление на активи, операции с ценни книжа и инвестиционно посредничество;
- Консултантски услуги по проекти;
- Покупко-продажба на валута;
- Обществен трезор;
- Он-лайн банкиране.

D Commerce Bank
Добрата банка!

A STAR ALLIANCE MEMBER

Europe's best airline.

18.8 million voted. One was named.

Every year, Skytrax, the world's civil aviation audit and service benchmarking programme, announces the best in the airline business.

They do this by simply asking frequent flyers. In 2010, 18.8 million passengers were asked to choose their favorite airline in Europe. Turkish Airlines was their favorite.

Is it our network that takes you to more than 190 cities around the world?

Is it our hub, Istanbul, the world's most attractive city to connect Europe to the world? Is it our globally awarded cuisine?

Is it our warmhearted welcome on board? Is it our sponsorship of the world's best teams and athletes? Most likely all.

Next time, fly with Europe's best airline and discover it for yourself.

turkishairlines.com

Globally Yours

**TURKISH
AIRLINES**

